

Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej



Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym

Przedsiębiorstwo: InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group
z siedzibą w Polsce, ul. Noakowskiego 22, 00-668 Warszawa,
numer zezwolenia Ministra Finansów DU/905/A/KP/93 z 5 listopada 1993 roku

Produkt: Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

Pełne informacje podawane przed zawarciem umowy i informacje umowne podawane są w innych dokumentach, w tym w ogólnych warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zatwierdzonych uchwałą nr 01/14/10/2025 Zarządu InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z dnia 14 października 2025 r.

Jakiego rodzaju jest to ubezpieczenie?

Jest to ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem określonej w umowie ubezpieczenia działalności, posiadaniem lub użytkowaniem mienia wykorzystywanego w tej działalności oraz innymi czynnościami towarzyszącymi tej działalności (grupa 13 działu II załącznika do Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).



Co jest przedmiotem ubezpieczenia?

- ✓ Przedmiotem ubezpieczenia jest pozaumowna (deliktowa), a także wynikająca z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (kontraktowa) oraz rodząca zbieg podstaw odpowiedzialności, odpowiedzialność cywilna Osób objętych ubezpieczeniem za Szkody wyrządzone Poszkodowanemu w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczonego Ubezpieczonej działalności. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną Osób objętych ubezpieczeniem za Szkody wyrządzone Poszkodowanemu przez Produkt.

Suma gwarancyjna:

- ✓ Strony ustalają w umowie ubezpieczenia sumę gwarancyjną, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na wszystkie Wypadki w okresie ubezpieczenia.
W granicach sumy gwarancyjnej umowa ubezpieczenia może ustalać:
 - 1) podlimit sumy gwarancyjnej, który stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jeden Wypadek;
 - 2) podlimit sumy gwarancyjnej na określony rodzaj Szkód.



Czego nie obejmuje ubezpieczenie?

- ✗ Poza wyjątkami określonymi w OWU, ochroną ubezpieczeniową nie jest objęta odpowiedzialność cywilna za szkody objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych jakiegokolwiek państwa (w szczególności objęte obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów). Szkody, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, nie są objęte ochroną ubezpieczeniową niezależnie od spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego i niezależnie od wysokości szkody i wyczerpania lub przekroczenia sumy gwarancyjnej z tego ubezpieczenia. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również ryzyk, o których mowa w klauzulach dodatkowych, o ile zakres ubezpieczenia nie został o nie rozszerzony.



Jakie są ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej?

InterRisk nie odpowiada w szczególności za Szkody:

- ! wyrządzone umyślnie przez Reprezentantów Ubezpieczonego;
- ! powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem, uruchamianiem, nawigacją pojazdów szynowych, jednostek pływających, statków powietrznych i kosmicznych;
- ! za które Osoba objęta ubezpieczeniem jest odpowiedzialna wskutek przyjęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej lub przyjęcia odpowiedzialności cywilnej przekraczającej zakres wynikający z powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
- ! wynikłe z naruszeń bezpieczeństwa sieci informatycznych, ataków hakerskich, działania wirusów komputerowych lub innych programów zakłócających działanie oprogramowania, urządzeń elektronicznych lub sieci – niezależnie od ich przyczyny, w tym związanych z Internetem;
- ! spowodowane przez wirus HIV lub priony oraz wynikające ze spowodowania zakażenia lub wywołania choroby przez biologiczny czynnik chorobotwórczy, z powodu którego organ władzy publicznej wprowadził stan zagrożenia epidemicznego, stan epidemii, stan nadzwyczajny lub Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię;
- ! spowodowane działalnością zakładu górniczego lub powstałe w związku z jakimikolwiek usługami podziemnymi związanymi z działalnością zakładu górniczego oraz za Szkody, za które przysługuje odszkodowanie na podstawie Prawa geologicznego i górniczego;
- ! związane z działaniem energii jądrowej, promieniowaniem wysokoenergetycznym, jonizującym, laserowym, skażeniem radioaktywnym, a także wynikające z bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania pola magnetycznego lub elektromagnetycznego;
- ! związane z projektowaniem, produkcją, remontem, konserwacją, eksploatacją, obsługą, jednostek pływających, poduszkowców, statków powietrznych i kosmicznych oraz ich elementów, części, zespołów;
- ! powstałe w związku z azbestem, formaldehydem, dioksynami lub bifenylami polichlorowanymi (PCB), niezależnie od ich ilości i postaci;
- ! powstałe wskutek oddziaływania lub używania tytoniu oraz wyrobów tytoniowych, waporyzatorów, e-papierosów bądź innych wyrobów będących substytutem wyrobów tytoniowych;
- ! wyrządzone w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, porad medycznych, wykonywaniem zabiegów medycznych, badań klinicznych, eksperymentów medycznych;
- ! w Produkcie, jeżeli Szkoła wynikała z przyczyny tkwiącej w Produkcie przed jego wprowadzeniem do obrotu;
- ! z których wynikają roszczenia związane z kosztami poszukiwania lub usunięcia wad lub szkód w Produkcie lub roszczenia związane ze spadkiem obrotu lub innymi stratami finansowymi będącymi wynikiem wad lub szkód w Produkcie;
- ! w przedmiocie pracy lub usługi, jeżeli Szkoła wynikała z przyczyny tkwiącej w przedmiocie pracy lub usługi, zanim praca lub usługa została zakończona i przekazana odbiorcy



Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

- ✓ Na terytorium krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), a w przypadku podróży służbowych oraz eksportu pośredniego Produktu – na terenie całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii, Nowej Zelandii i ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych (istnieje możliwość rozszerzenia ochrony na cały świat).



Co należy do obowiązków ubezpieczonego?

- niezwłoczne powiadomienie InterRisk o zaistnieniu Wypadku;
- w razie zajścia Wypadku, użycie dostępnych środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.



Jak i kiedy należy opłacać składki?

Składkę należy opłacić w wysokości, formie i terminach określonych w umowie ubezpieczenia.



Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

Odpowiedzialność InterRisk rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie jako początek okresu ubezpieczenia.

Ochrona ubezpieczeniowa kończy się:

- 1) z dniem upływu okresu ubezpieczenia;
- 2) z dniem odstąpienia przez Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia;
- 3) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia w wyniku wypowiedzenia;
- 4) wobec Ubezpieczonego w umowie ubezpieczenia grupowego - z upływem ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym Ubezpieczyciel otrzymał oświadczenie o wystąpieniu Ubezpieczonego z umowy ubezpieczenia grupowego; Ubezpieczony może wystąpić z umowy ubezpieczenia grupowego w każdym czasie;
- 5) z dniem ustania odpowiedzialności Ubezpieczyciela w związku z nieopłaceniem kolejnej raty składki;
- 6) z dniem wyczerpania sumy gwarancyjnej;
- 7) z dniem zakończenia przez Ubezpieczonego działalności, chyba że przed zakończeniem działalności strony uzgodniły indywidualne warunki, na jakich ochrona ubezpieczeniowa będzie kontynuowana po zakończeniu przez Ubezpieczonego działalności.



Jak rozwiązać umowę?

Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż sześć miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą - w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

DODATKOWE INFORMACJE O UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Ochrona ubezpieczeniowa w ramach zakresu podstawowego niniejszych OWU obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego oraz odpowiedzialność cywilną jego pracowników, reprezentantów, pełnomocników związaną z wykonywaniem obowiązków na jego rzecz za szkody osobowe i rzeczowe powstałe w związku z ubezpieczoną działalnością. Z zastrzeżeniem ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności przewidzianych w OWU, ochrona ta obejmuje odpowiedzialność między innymi za następujące szkody:

- wyrządzone przez produkt (również wprowadzony do obrotu przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia);
- powstałe na terytorium krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), tj. krajów należących do Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii i Liechtensteinu, a w przypadku podróży służbowych oraz eksportu pośredniego produktów – na terenie całego świata z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady; jurysdykcja światowa z wyłączeniem jurysdykcji Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady;
- wyrządzone przez podwykonawców i dalszych podwykonawców (z zachowaniem prawa regresu przez Ubezpieczyciela), pod warunkiem, że Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność za szkody przez nich wyrządzone na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
- wyrządzone wzajemnie pomiędzy Ubezpieczonymi (w przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową w ramach tej samej umowy ubezpieczenia więcej niż jednego Ubezpieczonego);
- wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa;
- wyrządzone umyślnie (z wyłączeniem szkód wyrządzonych umyślnie przez reprezentantów Ubezpieczonego);
- wyrządzone pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających (z zachowaniem prawa regresu przez Ubezpieczyciela);
- powstałe w nieruchomościach użytkowanych przez Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze;
- wyrządzone najemcom przez wynajmującego;
- powstałe wskutek awarii urządzeń, sieci i instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych, pozostałych urządzeń, sieci i instalacji, w tym szkody spowodowane cofnięciem się cieczy w urządzeniach kanalizacyjnych;
- w podziemnych instalacjach lub urządzeniach;
- wyrządzone w wyniku prowadzenia prac wyburzeniowych lub rozbiórkowych;
- powstałe z tytułu kar umownych, do zapłacenia których zobowiązany był poszkodowany w następstwie szkody objętej ubezpieczeniem (tzw. regresowane kary umowne);
- powstałe wskutek uchybień w będących częścią ubezpieczanej działalności czynnościach zawodowych projektanta budowlanego, kierownika budowy, jeżeli te czynności są integralną częścią usługi wznoszenia obiektu budowlanego wykonywanej przez Ubezpieczonego;
- związane z posiadaniem i użytkowaniem pojazdów mechanicznych, z wyłączeniem szkód, które wchodzą w zakres systemu ubezpieczeń obowiązkowych, tj. w szczególności powstałych w związku z ruchem pojazdu w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK;
- powstałe wskutek nagłego, niespodziewanego uwolnienia substancji niebezpiecznych do powietrza, wody lub gruntu.

Zakres podstawowy może być rozszerzony poprzez zastosowanie Klauzul wymienionych w Załączniku nr 1 do OWU:

- KLAUZULA nr 1a** rozszerzenie odpowiedzialności na wypadki zaistniałe poza terytorium EOG, jednak z wyłączeniem wypadków zaistniałych na terytoriach Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady
- KLAUZULA nr 1b** rozszerzenie na wypadki zaistniałe na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady (z jednoczesnym rozszerzeniem o jurysdykcję tych krajów)
- KLAUZULA nr 2** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody poniesione przez pracowników (szkody osobowe będące skutkiem wypadku przy pracy, szkody rzeczowe wyrządzone przy wykonywaniu obowiązków służbowych, czyste straty finansowe powstałe na skutek naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych)
- KLAUZULA nr 3** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody rzeczowe w rzeczach (także w pojazdach) znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego, w tym w rzeczach przekazanych Ubezpieczonemu w celu przechowania, ochrony, sprawowania dozoru lub na podstawie umowy komisu
- KLAUZULA nr 4** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody rzeczowe w mieniu ruchomym przekazanym Ubezpieczonemu w celu wykonania na tym mieniu usługi: naprawy, obróbki, czyszczenia, serwisu, załadunku, wyładunku lub innej podobnej usługi, powstałe od chwili przyjęcia przez Ubezpieczonego tego mienia od zleceniodawcy usługi do chwili jego wydania zleceniodawcy
- KLAUZULA nr 5** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody rzeczowe w ruchomościach użytkowanych przez Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu albo innego tytułu prawnego o podobnym charakterze
- KLAUZULA nr 6** rozszerzenie odpowiedzialności za produkt na szkody powstałe wskutek połączenia, zmieszania, przetworzenia lub dalszej obróbki wadliwego produktu, zamontowania, zainstalowania, naniesienia bądź ułożenia wadliwego produktu
- KLAUZULA nr 7** rozszerzenie odpowiedzialności za produkt na szkody powstałe wskutek wadliwości etykiet lub opakowań przeznaczonych do oznaczenia lub opakowania wyrobów osoby trzeciej
- KLAUZULA nr 8** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody powstałe wskutek wadliwości rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce z użyciem maszyn i urządzeń i ich części wytworzonych, wprowadzonych do obrotu, dostarczonych, zamontowanych, naprawionych, serwisowanych lub konserwowanych przez Ubezpieczonego
- KLAUZULA nr 9** rozszerzenie odpowiedzialności o czyste straty finansowe
- KLAUZULA nr 10** rozszerzenie odpowiedzialności o szkody wyrządzone wskutek niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o niewłaściwych parametrach przez Ubezpieczonego będącego wytwórcą, operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego energii

Zakres podstawowy może być zmieniony także poprzez zastosowanie innych, uzgodnionych przez strony umowy ubezpieczenia, klauzul i postanowień dodatkowych lub odmiennych od OWU.

Niniejszy dokument ma charakter marketingowy i nie powinien być analizowany w oderwaniu od treści ogólnych warunków ubezpieczenia oraz umowy ubezpieczenia. Szczegółowe warunki ochrony ubezpieczeniowej, w tym wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności, określają postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zatwierdzonych uchwałą nr 01/14/10/2025 Zarządu InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z dnia 14 października 2025 r., mających zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 01.11.2025 roku oraz postanowienia konkretnej umowy ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

SPIS TREŚCI

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	1
POSTANOWIENIA OGÓLNE	2
DEFINICJE	2
PRZEDMIOT I ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ	3
OGRA NICZENIA I WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	4
SUMA GWARANCYJNA I WARUNKI JEJ ZMIANY	6
ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA	6
OKRES UBEZPIECZENIA, POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA	6
ROZWIĄZANIE I ODSTĄPIENIE OD UMOWY UBEZPIECZENIA	6
SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	7
PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY	7
ZGŁOSZENIE SZKODY, USTALENIE ROZMIARU SZKODY I WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA	7
WYPŁATA ODSZKODOWANIA	8
ROSZCZENIA REGRESOWE	8
SKARGI I REKLAMACJE	8
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	9

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

RODZAJ INFORMACJI	NUMER JEDNOSTKI REDAKCYJNEJ WZORCA UMOWY
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§2; §3; §10; §15; §16; §17; Klauzule nr 1-10
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§4; §5; §6; §7; §8; §11 ust. 4; §14 ust. 4; §15 ust. 1 pkt 1 i 3; Załącznik nr 1 do OWU: Klauzula nr 1b ust. 3; Klauzula nr 2 ust. 2; Klauzula nr 3 ust. 3 i 4; Klauzula nr 4 ust. 2 i 5; Klauzula nr 5 ust. 2; Klauzula nr 6 §2 ust. 4 i §4; Klauzula nr 7 ust. 3; Klauzula nr 8 ust. 3; Klauzula nr 9 ust. 2 i 3;

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

- Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie, ul. Noakowskiego 22, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000054136, prowadzącą działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną w oparciu o zezwolenie Ministra Finansów Du/905/A/KP/93 z 5 listopada 1993 roku, zwaną dalej „Ubezpieczycielem” z Ubezpieczającymi będącymi:
 - osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą;
 - osobami prawnymi;
 - jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.
- Umowa ubezpieczenia może być zawarta na cudzy rachunek z zastrzeżeniem, że osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej mogą być **Ubezpieczonymi**:
 - wyłącznie w ramach ubezpieczenia grupowego lub
 - wyłącznie w zakresie odpowiedzialności cywilnej za **Szkody** wyrządzone **Poszkodowanemu** w związku z posiadaniem lub użytkowaniem mienia.
- Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone, za zgodą stron, postanowienia dodatkowe lub odmienne od **OWU**. W takim przypadku **OWU** mają zastosowanie w zakresie, w jakim postanowienia dodatkowe lub odmienne nie stanowią inaczej. Wszystkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od **OWU** muszą być wskazane w dokumencie ubezpieczenia (polisie lub innym równoważnym dokumencie, potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia), pod rygorem ich nieważności.
- Wszystkie zmiany umowy ubezpieczenia muszą być, pod rygorem ich nieważności, sporządzone w formie aneksu do dokumentu ubezpieczenia.
- Do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa polskiego, a w szczególności przepisy kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

DEFINICJE

§2

Poniższe określenia użyte w **OWU** oraz w pozostałych dokumentach dotyczących zawierania lub wykonywania umowy mają następujące znaczenie (bez względu na to, czy zostały użyte w liczbie pojedynczej, czy mnogiej):

- Czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy niebędący **Szkodą osobową** ani **Szkodą rzeczową**;
- Emisja substancji niebezpiecznych** – uwolnienie **Substancji niebezpiecznych** do powietrza, wody lub gruntu;
- Franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość wyrażona procentowo lub kwotowo, pomniejszająca łączne odszkodowanie za wszystkie **Szkody** wynikłe z jednego **Wypadku**. W granicach **Franszyzy redukcyjnej Ubezpieczyciel** jest wolny od odpowiedzialności, także za jakiegokolwiek koszty objęte ubezpieczeniem. W przypadku zbiegu przesłanek zastosowania dla danej **Szkody** kilku **Fransyz redukcyjnych**, odszkodowanie pomniejsza jedna **Franszyza redukcyjna** w kwocie najwyższej spośród mających zastosowanie do danego przypadku. O ile nie umówiono się inaczej, **Franszyza redukcyjna** nie ma zastosowania w **Szkodach osobowych**;
- Osoba bliska** – małżonek, konkubina, konkubent, dzieci, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowie, ojczym, macocha, pasierbowie, przysposabiający, przysposobiony, opiekunowie prawni;
- Osoby objęte ubezpieczeniem**:
 - Ubezpieczony**;
oraz – wyłącznie w zakresie odpowiedzialności cywilnej związanej z wykonywaniem obowiązków służbowych na rzecz **Ubezpieczonego**;
 - byli i obecni **Pracownicy**;
 - osoby fizyczne będące byłymi i obecnymi **Reprezentantami Ubezpieczonego**;
 - osoby fizyczne będące byłymi i obecnymi pełnomocnikami **Ubezpieczonego**;
- Podmiot powiązany** – podmiot powiązany w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych;
- Poszkodowany** – każda osoba trzecia (przy czym za osobą trzecią uznaje się także **Ubezpieczonego**, który poniósł **Szkodę** wyrządzoną przez innego **Ubezpieczonego** wskazanego w tej samej umowie ubezpieczenia), względem której w świetle obowiązujących przepisów prawa **Ubezpieczony** ponosi odpowiedzialność za wyrządzoną **Szkodę**;
- Pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, kontraktu menedżerskiego, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej. Za **Pracownika** uznaje się także:
 - praktykanta, stażystę lub wolontariusza, któremu **Ubezpieczony** powierzył wykonywanie pracy;
 - osobę zatrudnioną przez agencję pracy tymczasowej w celu wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem **Ubezpieczonego** będącego pracodawcą użytkownikiem;
 - osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą wyłącznie na rzecz **Ubezpieczonego**.
 Wyżej wymienione osoby są uznawane za **Pracowników** wyłącznie, gdy **Wypadek** zaszedł w związku z wykonywaniem przez nie obowiązków służbowych na rzecz **Ubezpieczonego**;
- Produkt** – rzecz ruchoma (choćby została połączona z inną rzeczą) zwierzę i energia, które w chwili wystąpienia **Wypadku** nie znajdowały się we władztwie **Ubezpieczonego** i które zostały **Wprowadzone do obrotu** przez **Ubezpieczonego** działającego jako:
 - producent;
 - importer;
 - dystributor;
 - dostawca (m. in. w przypadku dostarczania przez **Ubezpieczonego** materiałów w ramach wykonywania robót budowlanych lub montażowych);
 - podmiot podający się za producenta poprzez umieszczenie swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego;
 - sprzedawca – w sytuacji, gdy obowiązujące przepisy prawa nakładają na niego odpowiedzialność producenta;
 - podmiot, który nie wytworzył rzeczy ruchomej, ale dokonał modyfikacji jej konstrukcji, składu, funkcji lub właściwości użytkowych;
- Reprezentanci Ubezpieczonego** – osoby uprawnione do reprezentacji **Ubezpieczonego**, tj. członkowie zarządu, innych organów zarządczych, prokurenci, wspólnicy w spółkach osobowych z wyłączeniem komandytariuszy i akcjonariuszy, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – także sam **Ubezpieczony**. Wyżej wymienione osoby są uznawane za **Reprezentantów Ubezpieczonego** wyłącznie, gdy **Wypadek** zaszedł w związku z pełnieniem przez nie u **Ubezpieczonego** wyżej wymienionych funkcji;
- Substancje niebezpieczne** – jakiekolwiek stałe, ciekłe, gazowe lub termiczne środki drażniące, zanieczyszczające, toksyczne, w tym (ale nie wyłącznie): dym, opary, sadza, wyziewy, kwasy, zasady, chemikalia i odpady (z włączeniem materiałów przeznaczonych do utylizacji, recyklingu, przetworzenia lub odzysku);
- Szkoda osobowa** – uszczerbek majątkowy lub niemajątkowy powstały wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym będące następstwem tych zdarzeń utracone korzyści i straty poniesione przez **Poszkodowanego**;
- Szkoda rzeczowa** – uszczerbek majątkowy powstały wskutek uszkodzenia, zniszczenia lub utraty rzeczy, w tym utracone korzyści i straty będące następstwem uszkodzenia, zniszczenia lub utraty rzeczy, poniesione przez tego samego **Poszkodowanego**. Za rzeczy w rozumieniu **OWU** uważa się także zwierzęta (z wyjątkiem zwierząt żyjących w stanie wolnym);
- Szkoda**:
 - Szkoda rzeczowa**;
 - Szkoda osobowa**;
 - Czysta strata finansowa** – wyłącznie, jeżeli zakres ochrony ubezpieczeniowej został rozszerzony o **Czyste straty finansowe**;
- Ubezpieczający** – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia i na jej podstawie jest zobowiązana do opłacenia składki ubezpieczeniowej;
- Ubezpieczony** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, na rachunek której **Ubezpieczający** zawarł umowę ubezpieczenia i której odpowiedzialność cywilna objęta jest ochroną ubezpieczeniową. Jeżeli **Ubezpieczający** zawarł umowę ubezpieczenia na własny rachunek, jest jednocześnie **Ubezpieczonym**;
- Ubezpieczona działalność** – działalność prowadzona przez **Ubezpieczonego**, wskazana w umowie ubezpieczenia;
- Wartości pieniężne** – gotówka, czek, weksle, karty płatnicze, inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, papiery wartościowe, złoto, srebro, platynowce i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły;
- Wprowadzenie do obrotu** – przekazanie **Produktu** przez **Ubezpieczonego** innym podmiotom w sposób skutkujący trwałym lub okresowym ustaniem faktycznego władztwa **Ubezpieczonego** nad **Produktem**;
- Wypadek** – powstanie objętej ubezpieczeniem **Szkody osobowej** lub **Szkody rzeczowej**, a jeżeli zakres ochrony ubezpieczeniowej został rozszerzony o **Czyste straty finansowe** – także powstanie **Czystej straty finansowej**.

PRZEDMIOT I ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ

53

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest pozaumowna (deliktowa), a także wynikająca z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (kontraktowa) oraz rodząca zbieg podstaw odpowiedzialności, odpowiedzialność cywilna **Osób objętych ubezpieczeniem** za **Szkody** wyrządzone **Poszkodowanemu** w związku z prowadzeniem przez **Ubezpieczonego Ubezpieczonej działalności** oraz w związku z towarzyszącymi tej działalnością:
 - 1) posiadaniem lub użytkowaniem mienia wykorzystywanego w **Ubezpieczonej działalności**;
 - 2) czynnościami związanymi z utrzymaniem nieruchomości wykorzystywanych w **Ubezpieczonej działalności** w dobrym stanie techniczno-użytkowym, w tym robotami budowlanymi niewymagającymi decyzji o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenia zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane;
 - 3) występowaniem w roli inwestora w procesach inwestycyjnych polegających na budowie (tzn. wznoszeniu, odbudowie, rozbudowie i nadbudowie obiektu budowlanego), przebudowie, remoncie, rozbiorze lub montażu obiektu budowlanego, realizowanych na potrzeby własne związane z **Ubezpieczoną działalnością** lub na rzecz lokalnej społeczności (otoczenia, w którym funkcjonuje **Ubezpieczony**);
 - 4) działalnością socjalną, kulturalną, szkoleniową, rekreacyjną, sportową, turystyczną, zwykłą oraz podobnymi formami aktywności organizowanymi na rzecz **Pracowników** i ich rodzin;
 - 5) prowadzeniem lub organizowaniem żywienia dla **Pracowników** (np. w formie kantyny, baru, cateringu);
 - 6) organizowaniem imprez niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej organizatora imprez masowych, udziałem w targach, wystawach, konferencjach, kongresach i podobnych wydarzeniach;
 - 7) działaniami mającymi na celu promocję **Ubezpieczonej działalności**, w tym z tworzeniem i dystrybucją materiałów reklamowych;
 - 8) działaniami na rzecz lokalnej społeczności (otoczenia, w którym funkcjonuje **Ubezpieczony**), polegającymi np. na wspieraniu lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych, prowadzeniu programów dla określonych grup społecznych, działaniach proekologicznych;
 - 9) wolontariatem pracowniczym (tj. inicjowaną przez **Ubezpieczonego** działalnością społeczną **Pracowników**, realizowaną w ramach czasu pracy);
- 10) udzielaniem pierwszej pomocy.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną **Osób objętych ubezpieczeniem** za **Szkody** wyrządzone **Poszkodowanemu** przez **Produkt**, w tym odpowiedzialność cywilną za **Szkody** wyrządzone wadą **Produktem**, dostarczeniem **Produktem** innego niż uzgodniono oraz powstałe na skutek błędnych instrukcji dotyczących zastosowania **Produktem**.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **Szkody** wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa.
4. W przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową więcej niż jednego **Ubezpieczonego**, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje roszczenia wzajemne pomiędzy **Ubezpieczonymi**, a odszkodowania wypłacane są w taki sposób, jakby każdy z **Ubezpieczonych** objęty został osobną umową ubezpieczenia, ze wspólną sumą gwarancyjną oraz wspólnymi podlimitami sumy gwarancyjnej, ustalonymi w umowie ubezpieczenia.

CZASOWY ZAKRES OCHRONY

5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **Wypadki**, które zaistniały w okresie ubezpieczenia.
6. Wszystkie **Wypadki** wynikające z tej samej przyczyny (np. spowodowane tym samym błędem konstrukcyjnym lub **Wprowadzeniem do obrotu Produktów** posiadających takie same wady), niezależnie od liczby **Poszkodowanych**, uważa się za jeden **Wypadek** i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili wystąpienia pierwszego **Wypadku** w serii (szkoda seryjna). Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie takie **Wypadki** pod warunkiem, że pierwszy z nich wystąpił w okresie ubezpieczenia, nawet jeżeli któryś z **Wypadków** wystąpił już po zakończeniu okresu ubezpieczenia.
7. W przypadku **Szkody osobowej**, w razie wątpliwości co do daty **Wypadku**, za datę **Wypadku** przyjmuje się dzień, w którym **Poszkodowany** po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami stanowiącymi podstawę roszczenia.
8. W przypadku **Szkody** wyrządzonej **Poszkodowanemu** przez **Produkt** ochrona ubezpieczeniowa, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 7 niniejszego paragrafu, istnieje niezależnie od tego, czy **Produkt** został **Wprowadzony do obrotu** w trakcie okresu ubezpieczenia, czy przed jego rozpoczęciem.

TERYTORIALNY ZAKRES OCHRONY

9. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **Wypadki** zaistniałe na terytorium państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także:
 - 1) **Wypadki** zaistniałe na terytorium jakiegokolwiek innego państwa, z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady, w czasie podróży służbowej osób fizycznych będących **Reprezentantami Ubezpieczonego** lub **Pracownikami**, o ile celem takiej podróży jest prowadzenie negocjacji handlowych w imieniu lub

na rzecz **Ubezpieczonego**, prezentacja produktów lub usług **Ubezpieczonego**, udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach lub podobnych wydarzeniach, nie zaś wykonywanie prac, usług, realizacja dostaw bądź **Wprowadzanie do obrotu Produktu**;

- 2) **Wypadki** powodujące odpowiedzialność cywilną **Osób objętych ubezpieczeniem** za **Szkody** wyrządzone **Poszkodowanemu** przez **Produkt**, zaistniałe na terytorium jakiegokolwiek innego państwa, z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady, pod warunkiem, że łącznie spełnione są następujące warunki:
 - a) Wprowadzenie do obrotu **Produktem** przez **Ubezpieczonego** nastąpiło na terytorium państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
 - b) **Produkt** nie był przygotowany i przeznaczony przez **Ubezpieczonego** do eksportu poza terytorium państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
 - c) **Ubezpieczony** nie wiedział, że **Produkt** zostanie wyeksportowany poza terytorium państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
10. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje roszczenia dotyczące **Wypadków** zaistniałych w zakresie terytorialnym określonym w ust. 9, dochodzone:
 - 1) w oparciu o prawo materialne i prawo procesowe dowolnego państwa z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady;
 - 2) przed organem państwowym dowolnego państwa z wyłączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) i Kanady.

Niezależnie od powyższego, umowa ubezpieczenia podlega prawu polskiemu i zgodnie z nim musi być interpretowana.

ŚWIADCZENIA UBEZPIECZYCIELA

11. Poza wypłatą odszkodowania lub zadośćuczynienia, świadczenia **Ubezpieczyciela** obejmują zbadanie zasadności roszczenia skierowanego przeciwko **Ubezpieczonemu**, dotyczącego **Szkody** objętej ochroną ubezpieczeniową oraz zwrot:
 - 1) poniesionych po wystąpieniu **Wypadku** kosztów wynikłych z zastosowania środków mających na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenie **Szkodzie** lub zmniejszenie jej rozmiarów, jeżeli były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
 - 2) kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą **Ubezpieczyciela** w celu ustalenia okoliczności, przyczyn, rozmiaru **Szkody** lub odpowiedzialności **Osób objętych ubezpieczeniem**;
 - 3) następujących kosztów koniecznych do poniesienia przez **Ubezpieczonego** w związku ze zgłoszonymi roszczeniami, o ile **Ubezpieczyciel** zgodził się na ich pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów sądowej lub pozasądowej pomocy prawnej lub obrony przed roszczeniem w sporze prowadzonym w porozumieniu z **Ubezpieczycielem**;
 - b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności **Osób objętych ubezpieczeniem**;
 - c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności **Osób objętych ubezpieczeniem**;
 - 4) kosztów wykonania przez **Ubezpieczonego** zarządzenia tymczasowego sądu o zabezpieczeniu roszczenia o naprawienie szkody, w tym przez złożenie do depozytu sądowego sumy pieniężnej, w części proporcjonalnej do udziału **Ubezpieczyciela** w odszkodowaniu, do wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia, a w razie braku takiego wskazania – do kwoty 100 000,00 PLN na jeden i wszystkie **Wypadki**. W razie zwolnienia zabezpieczenia roszczenia **Ubezpieczony** jest zobowiązany niezwłocznie zwrócić **Ubezpieczycielowi** odzyskaną kwotę do wysokości, jaka została przez **Ubezpieczyciela** zapłacona.
12. Koszty, o których mowa w ust. 11 pkt 1 i 4, pokrywane są w ramach sumy gwarancyjnej.
13. Koszty, o których mowa w ust. 11 pkt 2 i 3, **Ubezpieczyciel** pokrywa ponad sumę gwarancyjną, o ile dotyczą **Wypadków** zaistniałych na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W pozostałych przypadkach koszty te pokrywane są w ramach sumy gwarancyjnej. W przypadku, gdy łączna wysokość roszczeń wynikających z **Wypadku** jest wyższa niż suma gwarancyjna, **Ubezpieczyciel** pokrywa te koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje suma gwarancyjna do wysokości roszczeń, niezależnie od liczby postępowań sądowych; wypłata przez **Ubezpieczyciela** sumy gwarancyjnej oraz obliczonej zgodnie z powyższą zasadą części kosztów zwalnia go z obowiązku dokonywania dalszych wypłat.
14. Zasady określone w ust. 13 stosuje się do podlimitów sumy gwarancyjnej, o których mowa w §8.
15. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 11, nie jest pomniejszany o **Franszyzę redukcyjną**.
16. W przypadku sporu sądowego pomiędzy **Ubezpieczonym** a **Poszkodowanym** lub jego następcami prawnymi, **Ubezpieczyciel** przystąpi do sporu w charakterze interwenienta ubocznego pod warunkiem, że uzna to za celowe.

OGRANICZENIA I WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

54

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego paragrafu, ochroną ubezpieczeniową nie jest objęta odpowiedzialność cywilna za szkody objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych jakiegokolwiek państwa (w szczególności objęte obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów). Szkody, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, nie są objęte ochroną ubezpieczeniową niezależnie od spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego i niezależnie od wysokości szkody i wyczerpania lub przekroczenia sumy gwarancyjnej z tego ubezpieczenia.
2. W ramach wyjątku od ust. 1 i §5 pkt 25 oraz z zastrzeżeniem §6 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz §18 ust. 2, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną za **Szkody osobowe i Szkody rzeczowe**, wyrządzone przez **Osoby objęte ubezpieczeniem** wskutek uchybień wyłącznie w następujących czynnościach realizowanych w ramach usługi wnoszenia obiektu budowlanego świadczonej przez **Ubezpieczonego** i stanowiących integralną oraz niezbędną część tych usług lub procesów:
 - 1) projektowanie obiektów budowlanych, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i technicznych oraz sprawowanie nadzoru autorskiego;
 - 2) kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi.
 Ochrona ubezpieczeniowa w żadnym wypadku nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej wynikającej z uchybień w czynnościach wymienionych w pkt 1) i 2), wykonywanych przez **Osoby objęte ubezpieczeniem** samoistnie (tj. poza usługą wnoszenia obiektu budowlanego wykonywaną przez **Ubezpieczonego**).
3. W przypadku, gdy w wyniku zastosowania ust. 2 niniejszego paragrafu **Szkoda rzeczowa** lub **Szkoda osobowa** jest objęta ochroną ubezpieczeniową jednocześnie w ramach umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych **OWU** oraz w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej zawartej z **Ubezpieczycielem** na rzecz **Ubezpieczonego**, odpowiedzialność **Ubezpieczyciela** jest ograniczona do wysokości wyższej sumy gwarancyjnej lub wyższego podlimitu sumy gwarancyjnej przewidzianego dla takiej **Szkody** w tych umowach ubezpieczenia.

55

Ubezpieczyciel nie ponosi również odpowiedzialności za **Szkody**:

- 1) wyrządzone umyślnie przez **Reprezentantów Ubezpieczonego**. W przypadku świadomości **Reprezentanta Ubezpieczonego** wadliwości **Produktu** lub wadliwości zleconej, świadczonych lub wykonanej pracy, usługi lub czynności (w szczególności, gdy praca, usługa lub czynność jest wykonywana na polecenie lub za wiedzą lub zgodą **Reprezentanta Ubezpieczonego**), wszelkie **Szkody** spowodowane taką wadliwością uważa się za wyrządzone umyślnie;
- 2) wyrządzone **Osobom bliskim Ubezpieczonego** będącego osobą fizyczną (w tym prowadzącego działalność gospodarczą);
- 3) powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem, uruchamianiem, nawigacją pojazdów szynowych, jednostek pływających, statków powietrznych i kosmicznych;
- 4) powstałe w związku z działaniami wojennymi (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), zbrojną inwazją, wojną domową, innego rodzaju działaniami militarnymi, zamachem stanu, rewolucją, stanem wojennym, stanem wyjątkowym, strajkami, rozruchami, buntami, zamieszkami, niepokojami społecznymi, aktami terroru (tj. nielegalnymi działaniami i akcjami organizowanymi z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych, społecznych lub o podobnym charakterze, indywidualnymi lub grupowymi, prowadzonymi przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowanymi przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mającymi na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności i dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy lub groźby użycia przemocy) lub aktami sabotażu (tj. nielegalnymi działaniami i akcjami organizowanymi z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych, społecznych lub o podobnym charakterze, indywidualnymi lub grupowymi, skierowanymi przeciwko osobom lub obiektom, mającymi na celu wywołanie zakłóceń w transporcie publicznym, działalności przedsiębiorstw lub instytucji publicznych);
- 5) za które **Osoba objęta ubezpieczeniem** jest odpowiedzialna wskutek przyjęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej lub przyjęcia odpowiedzialności cywilnej przekraczającej zakres wynikający z powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
- 6) wynikłe z naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, naruszenia dóbr osobistych (z wyjątkiem zdrowia i życia), praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych lub innych praw własności przemysłowej;
- 7) wynikłe z naruszeń bezpieczeństwa sieci informatycznych, ataków hakerskich, działania wirusów komputerowych lub innych programów zakłócających działanie oprogramowania, urządzeń elektronicznych lub sieci – niezależnie od ich przyczyny, w tym związanych z Internetem;
- 8) powstałe wskutek stopniowego lub długotrwałego: oddziaływania temperatury, gazów, oparów, wycieków cieczy, wilgoci (tj. wody lub innej cieczy, która wnikała do wnętrza ciała stałego, jest obecna na powierzchni ciała stałego lub unosi się w powietrzu w postaci pary lub aerozolu), dymu, pyłu, sadzy, kurzu, hałasu, ścieków, zagrzebienia, pleśni, zapadania się terenu, osiadania gruntu, obsunięcia ziemi. Za stopniowe lub długotrwałe uważa się takie oddziaływanie wyżej wymienionych czynników, które wpływając na otoczenie w sposób ciągły doprowadziło stopniowo do powstania lub powiększania się **Szkody**;
- 9) powstałe wskutek wibracji, osłabienia elementów nośnych budynku lub budowli;

- 10) powstałe wskutek zalania przez wody stojące lub płynące. Niniejsze wyłączenie nie dotyczy **Szkód** powstałych wskutek zalania cieczą, która wydostała się z wszelkiego rodzaju instalacji;
- 11) spowodowane przez wirus HIV lub priony oraz wynikające ze spowodowania zakażenia lub wywołania choroby przez biologiczny czynnik chorobotwórczy, z powodu którego organ władzy publicznej wprowadził stan zagrożenia epidemicznego, stan epidemii, stan nadzwyczajny lub Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię;
- 12) spowodowane w związku z organizacją jakichkolwiek wyścigów z użyciem pojazdów lądowych posiadających własny napęd, jednostek pływających, statków powietrznych lub w związku z organizacją jakichkolwiek imprez lotniczych;
- 13) powstałe w związku z:
 - a) budowaniem lub drążeniem tuneli, przejść podziemnych;
 - b) pracami podwodnymi;
 - c) budowaniem, posiadaniem, administrowaniem, utrzymaniem, użytkowaniem: tam, zapór, portów morskich, doków, platform wiertniczych, moli i nabrzeży, stoczni, stoczni remontowych (w tym prace budowlane, remontowe i instalacyjne na statkach), złomowisk statków, lotnisk, lądowisk, kosmodromów;
 - d) wykonywaniem jakichkolwiek prac lub usług na obszarach morskich, w tym na budowach morskich (poza stałym lądem);
- 14) spowodowane działalnością zakładu górniczego (z wyłączeniem kopalni odkrywkowych surowców skalnych, glin, piasków i żwirów) lub powstałe w związku z jakimikolwiek usługami podziemnymi związanymi z działalnością zakładu górniczego (z wyłączeniem kopalni odkrywkowych surowców skalnych, glin, piasków i żwirów) oraz za **Szkody**, za które przysługuje odszkodowanie na podstawie Prawa geologicznego i górniczego;
- 15) związane z działaniem energii jądrowej, promieniowaniem wysokoenergetycznym, jonizującym, laserowym, skażeniem radioaktywnym, a także wynikające z bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania pola magnetycznego lub elektromagnetycznego;
- 16) związane z projektowaniem, produkcją, remontem, konserwacją, eksploatacją, obsługą jednostek pływających, poduszkowców, statków powietrznych i kosmicznych oraz ich elementów, części, zespołów;
- 17) powstałe w związku z azbestem, formaldehydem, dioksynami lub bifenylami polichlorowanymi (PCB), niezależnie od ich ilości i postaci;
- 18) powstałe wskutek oddziaływania lub używania tytoniu oraz wyrobów tytoniowych, waporyzatorów, e-papierosów bądź innych wyrobów będących substytutem wyrobów tytoniowych;
- 19) powstałe w związku z produkcją, przetwarzaniem, obróbką, dystrybucją, sprzedażą, magazynowaniem, przechowywaniem, transportem, używaniem materiałów wybuchowych i wyrobów pirotechnicznych (określonych w ustawie o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego), broni, amunicji, nitrogliceryny, toksycznych substancji i toksycznych odpadów. W przypadku użycia materiałów wybuchowych do prowadzenia prac wyburzeniowych lub rozbiórkowych niniejsze wyłączenie nie obejmuje **Szkód rzeczowych** i **Szkód osobowych** powstałych w odległości większej niż 50 metrów od podstawy wyburzanego/rozbiieranego obiektu;
- 20) wynikające z umowy spedycji lub przewozu;
- 21) powstałe w związku z wydobywaniem, produkcją, przetwarzaniem, napełnianiem, magazynowaniem lub transportem ropy naftowej, benzyny, gazów i powietrza pod ciśnieniem w pojemnikach (nie dotyczy magazynowania ropy naftowej, benzyny, gazów i powietrza pod ciśnieniem w pojemnikach w celu ich bieżącego użycia na własne potrzeby **Ubezpieczonego** w ramach wykonywania **Ubezpieczonej działalności**);
- 22) wyrządzone w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, porad medycznych, wykonywaniem zabiegów medycznych, badań klinicznych, eksperymentów medycznych;
- 23) powstałe wskutek **Emisji substancji niebezpiecznych**. Niniejsze wyłączenie nie ma zastosowania do **Szkód osobowych** i **Szkód rzeczowych** oraz do kosztów neutralizacji lub oczyszczania gleby lub wody z **Substancji niebezpiecznych**, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - **Emisja substancji niebezpiecznych** była nagła, niespodziewana, możliwa do zidentyfikowania, zaistniała w całości w określonym czasie i miejscu, niezależna od woli **Ubezpieczonego** (albo osób działających w jego imieniu lub na jego rachunek);
 - początek **Emisji substancji niebezpiecznych** miał miejsce w okresie ubezpieczenia;
 z zastrzeżeniem, że z odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** w każdym przypadku (tj. również pomimo spełnienia warunków wymienionych w tirecie pierwszym i drugim niniejszego punktu) wyłączone pozostają:
 - a) odpowiedzialność **Ubezpieczonego** ponoszona na podstawie ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie oraz innych przepisów stanowiących implementację Dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;

- b) koszty usuwania **Substancji niebezpiecznych** z nieruchomości, która jest własnością, w posiadaniu, dzierżawie lub w inny sposób znajduje się w władztwie **Ubezpieczonego**;
 - c) **Szkody** będące skutkiem **Emisji substancji niebezpiecznych**, które są albo nieuniknione w **Ubezpieczonej** działalności, albo konieczne do jej prowadzenia, albo których skutki **Ubezpieczony** przewidział i zaakceptował;
- 24) w **Wartościach pieniężnych**, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich, dziełach sztuki;
- 25) powstałe wskutek uchybień przy wykonywaniu czynności zawodowych, których wykonywanie wymaga posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych lub wiąże się z obowiązkiem zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Niniejsze wyłączenie nie ma zastosowania w przypadkach, o których mowa w §4 ust. 2 **OWU**.

56

1. Dodatkowo Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za Szkody:

- 1) w **Produkcie**, jeżeli **Szkoda** wynika z przyczyny tkwiącej w **Produkcie** przed jego **Wprowadzeniem do obrotu**. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również:
 - a) roszczeń związanych z kosztami poszukiwania lub usunięcia wad lub szkód w **Produkcie**;
 - b) roszczeń związanych ze spadkiem obrotu lub innymi stratami finansowymi będącymi wynikiem wad lub szkód w **Produkcie**;
- 2) w przedmiocie pracy lub usługi, jeżeli **Szkoda** wynika z przyczyny powstałej w przedmiocie pracy lub usługi zanim praca lub usługa została zakończona i przekazana odbiorcy, w tym m.in. za **Szkody**:
 - a) w obiektach budowlanych lub ich częściach, za których zaprojektowanie odpowiedzialność ponosi **Ubezpieczony** (albo osoby działające w jego imieniu lub na jego rachunek);
 - b) w obiektach budowlanych lub ich częściach, zbudowanych, zmontowanych, wytworzonych, dostarczonych przez **Ubezpieczonego** (albo osoby działające w jego imieniu lub na jego rachunek) lub przy których budowie, przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce **Ubezpieczony** (albo osoby działające w jego imieniu lub na jego rachunek) pełnił nadzór autorski, funkcję kierownika budowy, kierownika robót, świadczył usługę koordynacji robót budowlanych lub inne usługi związane z zarządzaniem inwestycją budowlaną.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również:

- a) roszczeń związanych z kosztami poszukiwania, usunięcia wad i szkód w przedmiocie pracy lub usługi;
 - b) roszczeń związanych ze spadkiem obrotu lub innymi stratami finansowymi będącymi wynikiem wad lub szkód w przedmiocie pracy lub usługi.
- za przedmiot pracy lub usługi uważa się wszelkie rzeczy niebędące **Produktem**, zaprojektowane, zbudowane, zmontowane, wytworzone lub dostarczone przez **Ubezpieczonego** (lub osoby działające w jego imieniu lub na jego rachunek) w związku z wykonaniem pracy lub usługi, w tym koszty pracy i nakłady materialne poniesione w celu ich zbudowania, zmontowania, wytworzenia lub dostarczenia;
- 3) wyrządzone przez materiał genetyczny;
 - 4) wyrządzone przez składnik organizmu genetycznie zmodyfikowanego (GMO), jakiegokolwiek białko z niego pochodzące lub jakiegokolwiek **Produkt** zawierający taki składnik lub białko;
 - 5) wyrządzone przez **Produkt** spełniający co najmniej jeden z poniższych warunków:
 - a) przeznaczony do używania lub zamontowania w jednostkach pływających, poduszkowcach, statkach powietrznych lub kosmicznych;
 - b) zawierający ludzką krew, osocze lub inne substancje krwiopochodne ludzkiego pochodzenia;
 - c) będący produktem leczniczym, wyrobem medycznym, w tym implantem medycznym;
 - d) zawierający silikon wykorzystywany do celów medycznych;
 - e) który w momencie **Wprowadzenia do obrotu** nie był w sposób zgodny z aktualnymi wymaganiami nauki i techniki sprawdzony i przetestowany, o ile wymóg taki wynikał z obowiązujących przepisów prawa;
 - f) nieposiadający ważnego atestu, certyfikatu lub zezwolenia dopuszczającego go do obrotu, jeżeli taki atest, certyfikat lub zezwolenie jest wymagane przez obowiązujące przepisy prawa.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również:

- 1) roszczeń z tytułu gwarancji lub rękojmi;
- 2) roszczeń związanych z wycofaniem z rynku **Produkту**, jego części lub rzeczy zawierających **Produkt**, w tym:
 - a) związanych z wezwaniem posiadacza **Produkту**, jego części lub rzeczy zawierającej **Produkt** do celu zwrotu do **Ubezpieczonego** lub do innej upoważnionej osoby w ich sprawie, naprawy, wymiany lub innej czynności ze względu na istnienie dowiedzionej lub domniemanej wady;
 - b) związanych z realizacją tego zwrotu i jakiegokolwiek czynnościami podjętymi względem **Produkту**, jego części lub rzeczy zawierających **Produkt** po ich zwrocie;

- 3) roszczeń o wykonanie umowy, o należyte wykonanie umowy, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy, roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet wykonania zobowiązania, z tytułu zastępczego wykonania umowy lub o zwrot zadość;
- 4) kar pieniężnych (w tym kar umownych), z zastrzeżeniem, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za roszczenia regresowe zgłoszone **Ubezpieczonemu** z tytułu kar umownych, do zapłacenia których zobowiązany był **Poszkodowany** w następstwie **Szkody** objętej ubezpieczeniem, w granicach podlimitu sumy gwarancyjnej mającego zastosowanie do tej **Szkody**, a w przypadku jego braku – w granicach sumy gwarancyjnej;
- 5) grzywien sądowych lub administracyjnych, odszkodowań o charakterze karnym (punitive & exemplary damages), nawiązek oraz odsetek od tych kar, grzywien lub nawiązek, należności publicznoprawnych oraz opłat manipulacyjnych;
- 6) roszczeń wzajemnych pomiędzy **Osobami objętymi ubezpieczeniem**, z zastrzeżeniem §3 ust. 4 oraz z zastrzeżeniem **Szkód** objętych ubezpieczeniem na mocy Klauzuli nr 2 – OC pracodawcy.

3. Ubezpieczyciel nie świadczy ochrony ani nie wypłaci świadczenia w zakresie, w jakim ochrona lub wypłata świadczenia naraziłaby Ubezpieczyciela na konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem rezolucji ONZ lub regulacji sankcyjnych, embarga handlowego lub sankcji ekonomicznych wprowadzonych na podstawie prawa Unii Europejskiej lub Stanów Zjednoczonych Ameryki, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub prawa innych krajów i regulacji wydanych przez organizacje międzynarodowe, jeśli mają zastosowanie do przedmiotu umowy.

57

1. O ile zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia dodatkowych klauzul, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) **Wypadków** zaistniałych poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego innych niż Wypadki wymienione w §3 ust. 9 (zakres rozszerzenia określają: Klauzula nr 1a – Wypadki zaistniałe poza terytorium EOG z wyłączeniem USA, Kanady, Australii, Nowej Zelandii i ich terytoriów zależnych i Klauzula nr 1b – Wypadki zaistniałe na terytorium USA, Kanady, Australii, Nowej Zelandii i ich terytoriów zależnych);
- 2) **Szkód** poniesionych przez **Pracowników** (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 2 – OC pracodawcy);
- 3) **Szkód** w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą **Ubezpieczonego**, w tym w rzeczach przekazanych **Ubezpieczonemu** w celu przechowania, ochrony, sprawowania dozoru lub na podstawie umowy komisu (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 3 – Szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą);
- 4) **Szkód** w mieniu ruchomym przekazanym **Ubezpieczonemu** w celu wykonania na tym mieniu usługi: naprawy, obróbki, czyszczenia, serwisu, załadunku, wyładunku lub innej podobnej usługi, powstałe od chwili przyjęcia przez **Ubezpieczonego** tego mienia od zleceniodawcy usługi do chwili jego wydania zleceniodawcy (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 4 – Szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi);
- 5) **Szkód** w ruchomościach użytkowanych przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu albo innego tytułu prawnego o podobnym charakterze (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 5 – Najem ruchomości);
- 6) **Szkód rzeczowych i Czystych strat finansowych** wynikających z wadliwości rzeczy powstałej wskutek połączenia lub zmieszania **Produkту** z rzeczami pochodzącymi od **Poszkodowanego** albo w wyniku dalszej obróbki lub przetworzenia **Produkту**, jak również polegające na poniesieniu kosztów usunięcia **Produkту** wadliwego i zastąpienia go **Produktem** wolnym od wad, w tym **Szkód** obejmujących:
 - a) **Szkody rzeczowe i Czyste straty finansowe** poniesione przez **Poszkodowanego** wskutek wadliwości jego wyrobu powstałego w wyniku:
 - trwałego (tj. którego odwrócenie jest niemożliwe z przyczyn technicznych lub ekonomicznie niezasadne) połączenia lub zmieszania wadliwego **Produkту** z innymi rzeczami lub
 - dalszej obróbki lub przetworzenia wadliwego **Produkту**;
 - b) **Czyste straty finansowe** poniesione przez **Poszkodowanego** wskutek zamontowania, zainstalowania, naniesienia bądź ułożenia wadliwego **Produkту**;

z zastrzeżeniem, że wyłączenie nie dotyczy **Szkód rzeczowych** wyrządzonych przez wadliwy **Produkt** końcowy (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 6 – Rozszerzona odpowiedzialność za Produkt);

- 7) **Szkód rzeczowych i Czystych strat finansowych** powstałych wskutek wadliwości etykiety lub opakowań będących **Produktem**, poniesionych przez **Poszkodowanego**, który powyższych etykiet lub opakowań użył w celu umieszczenia ich na swoich wyrobach lub opakowania w nie swoich wyrobów (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 7 – Wadliwe etykiety lub opakowania);
- 8) **Szkód rzeczowych i Czystych strat finansowych** powstałych wskutek wadliwości rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce z użyciem maszyn, urządzeń (w tym maszyn i urządzeń z zakresu techniki sterowania, pomiaru, automatyki oraz form i narzędzi) i ich części wytworzonych, **Wprowadzonych do obrotu**, dostarczonych, zamontowanych, naprawionych, serwisowanych lub konserwowanych przez **Ubezpieczonego**, poniesionych przez **Poszkodowanego** będącego użytkownikiem tych maszyn, urządzeń lub ich części (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 8 – Klauzula maszynowa);

- 9) **Czystych strat finansowych** (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 9 – Czyste straty finansowe);
- 10) **Szkód** wyrządzonych wskutek niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o niewłaściwych parametrach przez **Ubezpieczonego** będącego wytwórcą energii, operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego energii (zakres rozszerzenia określa Klauzula nr 10 – Szkody wyrządzone wskutek niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o niewłaściwych parametrach).
2. **Szkody** wymienione w ust. 1 mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia klauzul dodatkowych i tylko w takim zakresie, jaki został określony w klauzulach zawartych w Załączniku nr 1 do niniejszych **OWU**, stanowiącym ich integralną część, lub w innych klauzulach lub postanowieniach dodatkowych lub odmiennych od **OWU**, uzgodnionych przez strony umowy ubezpieczenia.

SUMA GWARANCYJNA I WARUNKI JEJ ZMIANY

§8

- Strony ustalają w umowie ubezpieczenia sumę gwarancyjną, która stanowi górną granicę odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** na wszystkie **Wypadki** w okresie ubezpieczenia.
- W granicach sumy gwarancyjnej w umowie ubezpieczenia strony mogą ustalić:
 - podlimit sumy gwarancyjnej, który stanowi górną granicę odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** na jeden **Wypadek**;
 - podlimit sumy gwarancyjnej, który stanowi górną granicę odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** na określony rodzaj **Szkód**.
- W przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową więcej niż jednego **Ubezpieczonego**, suma gwarancyjna i podlimity sumy gwarancyjnej są wspólne dla wszystkich **Ubezpieczonych**.
- Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma gwarancyjna ustalona w umowie ubezpieczenia w walucie obcej ulega przeliczeniu na PLN według kursu średniego NBP dla tej waluty z dnia poprzedzającego dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
- Suma gwarancyjna, podlimit na jeden **Wypadek** lub podlimit na określony rodzaj **Szkód** pomniejszane są o kwotę wypłaconego odszkodowania, z zastrzeżeniem, że wypłata odszkodowania za **Szkodę** z podlimitu ustanowionego na dany rodzaj **Szkód**, powoduje pomniejszenie tego podlimitu oraz sumy gwarancyjnej.
- W przypadku zbiegu przesłanek zastosowania dla danej **Szkody** kilku podlimitów:
 - górną granicą odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** jest najniższy z tych podlimitów oraz
 - wypłata odszkodowania równocześnie zmniejsza każdy z tych podlimitów.
- Na wniosek **Ubezpieczającego** i za zgodą **Ubezpieczyciela** oraz za opłatą dodatkowej składki, suma gwarancyjna, podlimit na jeden **Wypadek** lub podlimit na określony rodzaj **Szkód** mogą zostać uzupełnione do pierwotnej wysokości lub podwyższone w okresie ubezpieczenia. Uzupełniona lub podwyższona suma gwarancyjna, podlimit na jeden **Wypadek** lub podlimit na określony rodzaj **Szkód**, stanowią górną granicę odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** dla **Wypadków** zaistniałych od dnia wskazanego w dokumencie potwierdzającym wyżej wymienione zmiany, a w razie braku takiego wskazania – od dnia następnego po wystawieniu tego dokumentu.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§9

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku **Ubezpieczającego** lub innego dokumentu skierowanego do **Ubezpieczyciela** i zawierającego do zawarcia umowy ubezpieczenia, uwzględniającego informacje niezbędne dla oceny ryzyka przez **Ubezpieczyciela**. Wniosek lub inny dokument, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, zawierają co najmniej informacje określone w ust. 2 niniejszego paragrafu, a w przypadku takiego żądania **Ubezpieczyciela** – także informacje określone w ust. 3 niniejszego paragrafu i stanowią integralną część umowy ubezpieczenia.
- Wniosek ubezpieczeniowy lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, powinien zawierać co najmniej następujące dane:
 - imię, nazwisko (nazwę firmy) i adres (siedzibę), NIP, REGON, PESEL **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczonego**;
 - określenie rodzaju prowadzonej działalności, która ma zostać objęta ochroną ubezpieczeniową;
 - określenie rodzaju **Produktu**, którego wytworzenie lub **Wprowadzenie do obrotu** może skutkować odpowiedzialnością **Ubezpieczonego**;
 - wysokość obrotu osiągniętego w minionym roku obrotowym oraz planowanego do osiągnięcia we wnioskowanym okresie ubezpieczenia;
 - wnioskowany zakres ubezpieczenia;
 - wysokość sumy gwarancyjnej na wszystkie **Wypadki**, na jeden **Wypadek** oraz wysokość podlimitów sumy gwarancyjnej dla **Szkód** określonego rodzaju;
 - okres ubezpieczenia;
 - informację na temat szkodowości za ostatnie 3 lata (liczbę, rodzaj i wielkość **Szkód**, z rozbiem na poszczególne lata);

- 9) propozycję postanowień dodatkowych lub odmiennych od postanowień **OWU**, o ile **Ubezpieczający** chce je wprowadzić do umowy ubezpieczenia.

- Ubezpieczyciel** może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji, mających wpływ na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego, o czym informuje **Ubezpieczającego**.
- Jeżeli wniosek ubezpieczeniowy lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 lub 3, został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z **OWU**, **Ubezpieczający** obowiązany jest na wezwanie **Ubezpieczyciela** odpowiednio go uzupełnić albo sporządzić nowy wniosek lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma **Ubezpieczyciela** w tej sprawie. Niedotrzymanie powyższego terminu powoduje, że umowa ubezpieczenia nie zostaje zawarta.
- Ubezpieczyciel** potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia (polisą lub innym równoważnym dokumentem).

OKRES UBEZPIECZENIA.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA

§10

- Umowę ubezpieczenia zawiera się na roczny okres ubezpieczenia, chyba że strony umówiły się inaczej.
- Okres ubezpieczenia (datę początkową i końcową okresu ubezpieczenia) określa się w umowie ubezpieczenia.
- Odpowiedzialność **Ubezpieczyciela** z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia jako data początkowa okresu ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki lub pierwszej raty składki, chyba że umówiono się inaczej poprzez ustalenie w umowie ubezpieczenia terminu płatności składki lub jej pierwszej raty na dzień późniejszy niż data początkowa okresu ubezpieczenia.
- Ochrona ubezpieczeniowa kończy się z dniem:
 - upływu okresu ubezpieczenia;
 - odstąpienia przez **Ubezpieczającego** od umowy ubezpieczenia, o którym mowa w §11 ust. 1 **OWU**;
 - rozwiązania umowy ubezpieczenia w wyniku wypowiedzenia, o którym mowa w §11 ust. 2 i 3 **OWU**;
 - wobec **Ubezpieczonego** w umowie ubezpieczenia grupowego – upływu ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym **Ubezpieczyciel** otrzymał oświadczenie o wystąpieniu **Ubezpieczonego** z umowy ubezpieczenia grupowego. **Ubezpieczony** może wystąpić z umowy ubezpieczenia grupowego w każdym czasie;
 - ustania odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** w związku z nieopłaceniem kolejnej raty składki określonym w §11 ust. 4 **OWU**;
 - wyczerpania sumy gwarancyjnej, z zastrzeżeniem ust. 5 niniejszego paragrafu;
 - zakończenia przez **Ubezpieczonego** działalności, chyba że przed jej zakończeniem strony – w ramach zawartego aneksu do umowy ubezpieczenia lub odrębnej umowy ubezpieczenia – uzgodniły indywidualne warunki, na jakich ochrona ubezpieczeniowa będzie kontynuowana po zakończeniu przez **Ubezpieczonego** działalności.
- W przypadku, gdy odpowiedzialność **Ubezpieczyciela** ustała wskutek wyczerpania sumy gwarancyjnej, wznowienie odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia może nastąpić za zgodą **Ubezpieczyciela** od dnia wskazanego w dokumencie potwierdzającym wznowienie odpowiedzialności, a w razie braku takiego wskazania – od dnia następnego po wystawieniu tego dokumentu.

ROZWIĄZANIE I ODSTĄPIENIE OD UMOWY UBEZPIECZENIA

§11

- Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż sześć miesięcy, **Ubezpieczający** ma prawo odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku, gdy **Ubezpieczający** jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
- W przypadku ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
- Jeżeli **Ubezpieczyciel** ponosił odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona przez **Ubezpieczającego** w terminie, **Ubezpieczyciel** może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
- W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie kolejnej raty składki w terminie powoduje ustanie odpowiedzialności **Ubezpieczyciela**, jeżeli po upływie terminu płatności raty składki **Ubezpieczyciel** wezwie **Ubezpieczającego** do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez **Ubezpieczającego** spowoduje ustanie odpowiedzialności **Ubezpieczyciela**.

5. Z zastrzeżeniem pozostałych postanowień uprawniających do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, **Ubezpieczyciel** może ponadto wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym z ważnych powodów, za które uważa się:

- 1) wyłudzenie lub usiłowanie wyłudzenia przez **Ubezpieczonego** świadczenia z umowy ubezpieczenia;
- 2) popełnienie przestępstwa przez **Ubezpieczonego** w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia;
- 3) niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez **Ubezpieczającego** obowiązków wskazanych w §13 ust. 5 pkt 1–3 **OWU**.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§12

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej określona jest w umowie ubezpieczenia.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej obliczana jest w drodze indywidualnej oceny ryzyka i jest uzależniona od czynników oceny ryzyka, które mogą mieć wpływ na obniżenie lub podwyższenie składki, w szczególności od:
 - 1) wysokości sumy gwarancyjnej;
 - 2) wysokości podlimitów sumy gwarancyjnej dla określonego rodzaju **Szkód**;
 - 3) rodzaju prowadzonej przez **Ubezpieczonego** działalności zgłoszonej do ubezpieczenia oraz rodzaju **Produktu**;
 - 4) zakresu ubezpieczenia;
 - 5) wysokości planowanego w okresie ubezpieczenia obrotu **Ubezpieczonego**;
 - 6) okresu ubezpieczenia;
 - 7) szkodowości określonej w §9 ust. 2 pkt 8 **OWU**.
3. Ponadto, w ustaleniu wysokości składki ubezpieczeniowej uwzględnia się koszty związane z zawarciem umowy ubezpieczenia, z jej wykonywaniem oraz koszty reasekuracji ryzyka.
4. Składka ubezpieczeniowa może zostać rozłożona na raty.
5. Wysokość oraz termin płatności składki lub rat składki określone są w umowie ubezpieczenia.
6. Składka lub pierwsza rata składki powinna być zapłacona najpóźniej w dniu zawarcia umowy, chyba że strony ustaliły w umowie ubezpieczenia późniejszy termin płatności.
7. Jeżeli zapłata należnej składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę obciążenia rachunku bankowego **Ubezpieczającego** lub datę stempla pocztowego na przekazie pocztowym pod warunkiem, że na rachunku **Ubezpieczającego** znajdowały się wystarczające środki finansowe.
8. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub wypowiedzenia umowy przez którąkolwiek ze stron, **Ubezpieczycielowi** należy się składka za okres, w którym udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
9. W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na który została zawarta, **Ubezpieczającemu** przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY

§13

1. **Ubezpieczający** jest zobowiązany:
 - 1) zapłacić składkę ubezpieczeniową lub jej raty w ustalonym w umowie ubezpieczenia terminie;
 - 2) podejmować środki ostrożności i zastosować się do zaleceń **Ubezpieczyciela**, wskazanych w celu zapobieżenia powstania **Szkody** w umowie ubezpieczenia;
 - 3) przestrzegać obowiązków określonych w niniejszych **OWU** oraz w umowie ubezpieczenia.
2. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia **Ubezpieczyciel** ma obowiązek doręczyć **Ubezpieczającemu** tekst **OWU**. Na żądanie **Ubezpieczonego** **Ubezpieczyciel** udzieli informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz **OWU** w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków **Ubezpieczonego**.
3. **Ubezpieczyciel** ma obowiązek udostępnić **Ubezpieczającemu**, **Ubezpieczonemu**, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informację i dokumenty, gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** lub wysokości odszkodowania. Wyżej wymienione osoby mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez **Ubezpieczyciela** udostępnionych informacji, a także sporządzania na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem przez **Ubezpieczyciela**.
4. **Ubezpieczyciel** zastrzega sobie prawo wglądu do ksiąg i dokumentów **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczonego** związanych z zawartą umową ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii w zakresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** oraz wysokości odszkodowania.
5. W przypadku, gdy umowa ubezpieczenia jest zawierana na cudzy rachunek:

- 1) **Ubezpieczający** jest zobowiązany do doręczenia **Ubezpieczonemu** **OWU** i udzielenia niezbędnych informacji dotyczących ochrony ubezpieczeniowej;
- 2) **Ubezpieczający** zobowiązany jest przekazać osobie zainteresowanej przystąpieniem do umowy ubezpieczenia informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej przed przystąpieniem przez tę osobę do umowy ubezpieczenia, na piśmie, lub jeżeli osoba zainteresowana przystąpieniem do umowy ubezpieczenia wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku;
- 3) **Ubezpieczający** jest zobowiązany poinformować **Ubezpieczonego** na jego żądanie o sposobie obliczenia i opłacenia składki ubezpieczeniowej oraz doręczyć **Ubezpieczonemu** warunki umowy, w szczególności postanowień umowy w zakresie stanowiącym o prawach i obowiązkach **Ubezpieczonego**, przed wyrażeniem przez **Ubezpieczonego** zgody na finansowanie składki ubezpieczeniowej (o ile **Ubezpieczony** finansuje składkę). Informacje powinny zawierać także opis obowiązków **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczyciela** względem **Ubezpieczonego**;
- 4) niezależnie od innych postanowień niniejszych **OWU**, w sytuacji zaniechania lub zaprzestania dochodzenia świadczenia od **Ubezpieczyciela** przez **Ubezpieczającego**, **Ubezpieczony** albo jego spadkobiercy są uprawnieni do bezpośredniego dochodzenia świadczenia;
- 5) obowiązki **Ubezpieczającego** określone w niniejszych **OWU** spoczywają zarówno na **Ubezpieczającym**, jak i na **Ubezpieczonym**, chyba że **Ubezpieczony** nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek. Niniejsze postanowienie nie dotyczy obowiązków zastrzeżonych wyłącznie dla **Ubezpieczającego**, w tym obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej na rzecz **Ubezpieczyciela**.

§14

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia **Ubezpieczający** obowiązany jest podać do wiadomości **Ubezpieczyciela** wszystkie znane sobie okoliczności, o które **Ubezpieczyciel** zapytywał w formularzu wniosku albo w innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli **Ubezpieczający** zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
2. W okresie trwania umowy ubezpieczenia **Ubezpieczający** zobowiązany jest do zgłaszania **Ubezpieczycielowi** zmian okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu spoczywają zarówno na **Ubezpieczającym**, jak i na **Ubezpieczonym**, chyba że **Ubezpieczony** nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. **Ubezpieczyciel** nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3 niniejszego paragrafu nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1–3 niniejszego paragrafu doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że **Wypadek** i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

ZGŁOSZENIE SZKODY, USTALENIE ROZMIARU SZKODY I WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§15

1. W przypadku zajścia **Wypadku**, **Ubezpieczający**, a w przypadku ubezpieczenia na cudzy rachunek także **Ubezpieczony**, obowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia **Szkodzie** lub zmniejszenia jej rozmiarów. Jeżeli **Ubezpieczający** lub **Ubezpieczony** umyślnie albo wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych powyżej, **Ubezpieczyciel** jest wolny od odpowiedzialności za **Szkodę** powstałą z tego powodu;
 - 2) w sytuacji, kiedy istnieje podejrzenie, że popełniono przestępstwo, powiadomić o **Wypadku** policję;
 - 3) niezwłocznie po uzyskaniu informacji o **Wypadku**, jednak nie później niż w ciągu 7 dni, zawiadomić o tym **Ubezpieczyciela**. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w niniejszym punkcie **Ubezpieczyciel** może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia **Szkody** lub uniemożliwiło **Ubezpieczycielowi** ustalenie skutków i okoliczności **Wypadku**;
 - 4) umożliwić **Ubezpieczycielowi** dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności i wysokości **Szkody**, zasadności i wysokości roszczenia, udzielić wszelkiej niezbędnej pomocy, jak również udzielić **Ubezpieczycielowi** potrzebnych w tym celu dodatkowych wyjaśnień i informacji;
 - 5) udzielić pełnomocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych, w tym pełnomocnictwa procesowego wybranemu adwokatowi lub radcy prawnemu, jeżeli **Poszkodowany** wystąpił przeciw **Ubezpieczonemu** na drogę sądową.
2. Zawiadomienie o **Wypadku** **Ubezpieczający** i **Ubezpieczony** może złożyć w każdej jednostce organizacyjnej **Ubezpieczyciela**, na numer infolinii lub adres e-mail, które są dostępne na stronie internetowej **Ubezpieczyciela**.
3. **Ubezpieczający** i **Ubezpieczony** obowiązany jest wypełnić formularz zgłoszenia **Wypadku** na druku obowiązującym u **Ubezpieczyciela** oraz niezwłocznie poinformować **Ubezpieczyciela** o roszczeniach wniesionych przez **Poszkodowanego** i dołączyć poniższe dokumenty, o ile są w jego posiadaniu:

- 1) pisemne roszczenie **Poszkodowanego**;
 - 2) kopię zgłoszenia **Wypadku** policji lub straży pożarnej;
 - 3) opis okoliczności i przebiegu **Wypadku**;
 - 4) dane i zeznania świadków **Wypadku**.
4. Na wniosek **Ubezpieczyciela**, **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczonego** obowiązany jest dostarczyć postanowienie o umorzeniu dochodzenia wszczętego w sprawie zgłoszonego **Wypadku**, bądź odpis prawomocnego orzeczenia sądowego, o ile dokumenty te są w jego posiadaniu.
5. **Ubezpieczający** i **Ubezpieczony** obowiązany jest dostarczyć **Ubezpieczycielowi** orzeczenia i postanowienia sądu związane ze zgłoszonym **Wypadkiem** w takim terminie, aby istniała możliwość wniesienia środka odwoławczego.
6. **Ubezpieczający** i **Ubezpieczony** jest obowiązany do podjęcia współpracy, która umożliwi wystąpienie przez **Ubezpieczyciela** w postępowaniu cywilnym z interwencją uboczną w celu obrony przed nieuzasadnionym roszczeniem, zawarcia ugody lub uznania roszczenia.
7. Uznanie lub zaspokojenie roszczeń **Poszkodowanego** przez **Osoby objęte ubezpieczeniem**, bez uprzedniej zgody **Ubezpieczyciela**, nie mają skutków prawnych względem **Ubezpieczyciela**.
8. **Ubezpieczyciel** obowiązany jest do zbadania zasadności wysuwanych przeciwko **Ubezpieczonemu** roszczeń poprzez ocenę stanu faktycznego i prawnego. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu **Wypadku** objętego ochroną ubezpieczeniową, **Ubezpieczyciel** w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia informuje o tym **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczonego**, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego **Wypadku**, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także zawiadania pisemnie osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
9. W przypadku powzięcia przez **Ubezpieczyciela** nowych informacji mających związek z zaistniałym **Wypadkiem**, ustaleniem zasadności zgłaszanych roszczeń, odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** lub wysokości odszkodowania, **Ubezpieczyciel** w terminie 7 dni od daty powzięcia dodatkowych informacji zawiadomi pisemnie **Ubezpieczającego** i **Ubezpieczonego** oraz **Poszkodowanego**, jakie dodatkowe dokumenty są potrzebne do ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń, odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** lub wysokości odszkodowania.

§16

1. **Ubezpieczyciel** ustala wysokość należnego odszkodowania według zasad odpowiedzialności cywilnej Osób objętych ubezpieczeniem, z uwzględnieniem postanowień OWU oraz postanowień dodatkowych lub odmiennych, o ile strony wprowadziły je do umowy ubezpieczenia.
2. **Ubezpieczyciel** zastrzega sobie prawo weryfikacji rachunków, faktur i innych dokumentów przedłożonych przez **Osoby objęte ubezpieczeniem** lub **Poszkodowanego**, związanych z ustaleniem rozmiaru **Szkody** i wysokości odszkodowania, a także odpowiedzialności Osób objętych ubezpieczeniem oraz **Ubezpieczyciela**.
3. W przypadku **Szkody**, dla której w umowie ubezpieczenia ustalono podlimit sumy gwarancyjnej oraz **Franszyzę redukcyjną**, wysokość odszkodowania zostaje ograniczona do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej, jeżeli ustalona wartość **Szkody**, pomniejszona o **Franszyzę redukcyjną**, przekracza wysokość podlimitu sumy gwarancyjnej.
4. Postępowanie likwidacyjne w zakresie przyczyny powstania i rozmiaru **Szkody** przeprowadza **Ubezpieczyciel** przy współudziale Osób objętych ubezpieczeniem oraz **Poszkodowanego**.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§17

1. **Ubezpieczyciel** wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, zawartej ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie może być wypłacane przelewem lub przekazem pocztowym.
3. Odszkodowanie wypłacane jest w złotych polskich lub w walucie obcej, przeliczanej według średniego kursu NBP z dnia wypłaty odszkodowania.
4. **Ubezpieczyciel** wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o **Wypadku**.
5. Jeżeli w terminie określonym w ust. 4 wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania **Ubezpieczyciel** wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o **Wypadku**.
6. Jeżeli w terminie określonym w ust. 4 **Ubezpieczyciel** nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz **Ubezpieczonego**, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub części w powyższym terminie.

7. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, **Ubezpieczyciel** informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz **Ubezpieczonego**, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, w terminach określonych w ust. 4 lub 5, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz poucza o możliwości złożenia skargi lub reklamacji do **Ubezpieczyciela** lub dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§18

1. Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenie **Ubezpieczonego** przeciwko osobie odpowiedzialnej za **Szkodę**, przechodzi na **Ubezpieczyciela** do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli **Ubezpieczyciel** pokrył tylko część **Szkody**, **Ubezpieczonemu** przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem **Ubezpieczyciela**.
2. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, nie przechodzą na **Ubezpieczyciela**, jeżeli sprawcą **Szkody** jest:
 - 1) **Pracownik**, chyba że:
 - a) **Szkoda** powstała wskutek uchybienia **Pracownika** w czynnościach, o których mowa w §4 ust. 2 OWU i jest objęta obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej architektów lub inżynierów budownictwa;
 - b) sprawca wyrządził **Szkodę** umyślnie lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 2) osoba, z którą **Ubezpieczający** lub **Ubezpieczony** pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził **Szkodę** umyślnie.
3. **Ubezpieczający** i **Ubezpieczony** obowiązany jest udzielić **Ubezpieczycielowi** informacji i pomocy poprzez dostarczenie dokumentów, o które **Ubezpieczyciel** poprosił, a które znajdują się w jego posiadaniu, a także umożliwić prowadzenie określonych przez **Ubezpieczyciela** czynności niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych przeciw osobom odpowiedzialnym za **Szkodę**.

SKARGI I REKLAMACJE

§19

1. Poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej, **Ubezpieczającemu**, **Ubezpieczonemu**, uposażonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do występowania z zastrzeżeniami dotyczącymi usług świadczonych przez **Ubezpieczyciela**, w tym do zgłaszania skarg i zażaleń, zwanych dalej łącznie reklamacjami.
2. Reklamacja może być złożona:
 - 1) na piśmie – osobiście w każdej jednostce organizacyjnej **Ubezpieczyciela** obsługującej klientów lub za pośrednictwem operatora pocztowego lub kuriera, albo wysłana na adres do doręczeń elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych;
 - 2) ustnie – telefonicznie poprzez InterRisk Kontakt (nr tel.: 22 575 25 25) lub osobiście do protokołu w każdej jednostce organizacyjnej **Ubezpieczyciela** obsługującej klientów;
 - 3) w postaci elektronicznej – wysyłając e-mail na adres: szkody@interrisk.pl
3. **Ubezpieczyciel** udziela odpowiedzi na reklamację bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi może zostać wydłużony do maksymalnie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. **Ubezpieczyciel** informując o przedłużeniu terminu odpowiedzi na reklamację wskazuje przyczynę opóźnienia, okoliczności, które muszą zostać ustalone oraz określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji.
5. **Ubezpieczyciel** odpowiada na reklamację osoby fizycznej na piśmie, a na wniosek tej osoby – pocztą elektroniczną. Na reklamacje złożone przez podmioty inne niż osoby fizyczne, **Ubezpieczyciel** odpowiada w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku.
6. **Ubezpieczającemu**, **Ubezpieczonemu**, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia będącemu osobą fizyczną przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego. Konsumentom przysługuje także prawo zwrócenia się o pomoc do miejskich i powiatowych rzeczników konsumenta.
7. **Ubezpieczyciel** podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§20

1. Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia złożone przez **Ubezpieczającego**, **Ubezpieczonego** lub **Ubezpieczyciela** w związku z umową ubezpieczenia (dotyczące zarówno wykonania, odstąpienia, jak i rozwiązania lub wystąpienia z umowy ubezpieczenia) powinny być złożone w formie pisemnej lub – w przypadkach, dla których przepisy prawa nie zastrzegają dla ważności danej czynności prawnej formy pisemnej – w formie dokumentowej lub elektronicznej, pod rygorem nieważności.
2. Strony są obowiązane zawiadamiać o każdorazowej zmianie adresu zamieszkania bądź siedziby oraz danych kontaktowych wskazanych do przesyłania zawiadomień i oświadczeń.
3. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby **Ubezpieczającego**, **Ubezpieczonego** lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy **Ubezpieczonego** lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Wszelkie spory wynikające z umowy ubezpieczenia lub powstające w związku z nią mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego. Powyższe postanowienie nie stanowi zapisu na sąd polubowny.
5. Zasady opodatkowania kwot otrzymanych z tytułu ubezpieczeń regulują ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.
6. **Ubezpieczyciel** zobowiązany jest na podstawie ustawy o pozasądowym rozwiązaniu sporów konsumenckich do pozasądowego rozwiązywania sporów z konsumentami. Podmiotem uprawnionym do pozasądowego rozwiązywania sporów pomiędzy konsumentami a InterRisk jest Rzecznik Finansowy (www.rf.gov.pl).

§21

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zostały zatwierdzone uchwałą nr 01/14/10/2025 Zarządu InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z dnia 14 października 2025 r. i mają zastosowanie do Umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 01.11.2025 roku.

Prezes Zarządu



Piotr Narloch

Wiceprezes Zarządu



Włodzimierz Wasiak

KLAUZULE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA

KLAUZULA nr 1a – WYPADKI ZAISTNIAŁE POZA TERYTORIUM EOG Z WYŁĄCZENIEM USA, KANADY, AUSTRALII, NOWEJ ZELANDII I ICH TERYTORIÓW ZALEŻNYCH

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową na **Wypadki** zaistniałe poza terytorium krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jednak z wyłączeniem **Wypadków**, które zaistniały na terytoriach Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady.
2. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §3 ust. 9 **OWU** oraz §7 ust. 1 pkt 1 **OWU**.
3. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają zastosowanie także do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 1b – WYPADKI ZAISTNIAŁE NA TERYTORIUM USA, KANADY, AUSTRALII, NOWEJ ZELANDII I ICH TERYTORIÓW ZALEŻNYCH

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową na **Wypadki** zaistniałe na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady.
2. Na podstawie niniejszej klauzuli ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo w stosunku do podstawowego zakresu ochrony roszczenia dochodzone:
 - 1) w oparciu o prawo materialne i prawo procesowe dowolnego państwa z włączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady;
 - 2) przed organem państwowym dowolnego państwa z włączeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady.

Jednakże postanowienia umowy ubezpieczenia interpretuje się według prawa polskiego, również w przypadku dochodzenia roszczenia przed zagranicznymi sądami lub organami na podstawie przepisów właściwych dla dochodzonego roszczenia. Niezależnie od powyższego, umowa ubezpieczenia podlega prawu polskiemu.

3. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo:
 - 1) odpowiedzialności jednostek organizacyjnych **Ubezpieczonego** zarejestrowanych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki, Australii, Nowej Zelandii (w tym ich terytoriów zależnych i stowarzyszonych) lub Kanady;
 - 2) odpowiedzialności, o której mowa w §4 ust. 2 **OWU**.
4. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §3 ust. 9 i 10 **OWU**, §4 ust. 2 **OWU** oraz §7 ust. 1 pkt 1 **OWU**.
5. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 2 – OC PRACODAWCY

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o poniesione przez **Pracowników**:
 - 1) **Szkody osobowe** będące skutkiem wypadku przy pracy w rozumieniu art. 3 Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
 - 2) **Szkody rzeczowe** w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych na rzecz **Ubezpieczonego**;
 - 3) **Czyste straty finansowe** na skutek naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych z zastrzeżeniem, że ochrona ubezpieczeniowa w tym zakresie jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% wartości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego dla niniejszej klauzuli.
2. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo:
 - 1) **Szkieł osobowych** powstałych wskutek chorób zawodowych lub innych chorób niewynikających z wypadków, o których mowa w ust. 1;
 - 2) świadczeń przysługujących **Poszkodowanemu** na podstawie przepisów Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
 - 3) roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadku przy pracy.
3. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 2 **OWU** oraz – wyłącznie w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 klauzuli – §5 pkt 6 **OWU** oraz §7 ust. 1 pkt 9 **OWU**.
4. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 3 – SZKODY W RZECZACH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W PIECZY, POD DOZOREM LUB KONTROLĄ

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe** w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą **Ubezpieczonego**, w tym w rzeczach przekazanych **Ubezpieczonemu** w celu przechowania, ochrony, sprawowania dozoru lub na podstawie umowy komisji.
2. W przypadku **Szkieł rzeczowych** spowodowanych rozmożeniem ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli ograniczona jest do kwoty 20% wartości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego dla niniejszej klauzuli.
3. W przypadku **Szkieł rzeczowych** w pojazdach (w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym), polegających na utracie pojazdu, jego części składowych lub wyposażenia, ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana przy spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) pojazd był przechowywany w zamkniętym pomieszczeniu lub na ogrodzonym placu, który pozostaje oświetlony w porze nocnej;
 - 2) miejsce, w którym znajdował się pojazd, było objęte stałym dozorem fizycznym lub całodobowym monitoringiem wyposażonym w kamery z podglądem miejsca postoju pojazdu i rejestracją zapisu.

Ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili dowiedzenia się o utracie, powiadomić o tym zdarzeniu policję. W razie naruszenia tego obowiązku przez **Ubezpieczonego** z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa **Ubezpieczyciel** może zmniejszyć odszkodowanie w takiej części, w jakiej naruszenie przyczyniło się do zwiększenia **Szkieł** lub uniemożliwiło **Ubezpieczycielowi** ustalenie skutków i okoliczności **Wypadku**.

4. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo **Szkieł**:
 - 1) w mieniu ruchomym przekazanym **Ubezpieczonemu** w celu wykonania na tym mieniu usługi: naprawy, obróbki, czyszczenia, serwisu, załadunku, wyładunku lub innej podobnej usługi, powstałych od chwili przyjęcia przez **Ubezpieczonego** tego mienia od zlecniodawcy usługi do chwili jego wydania zlecniodawcy;
 - 2) w rzeczach użytkowanych przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innego tytułu prawnego o podobnym charakterze;
 - 3) w **Wartościach pieniężnych**, dziełach sztuki, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich;
 - 4) we wszelkiego rodzaju dokumentach;
 - 5) polegających na: podmiianie, brakach inwentarзовych mienia, a także **Szkieł** powstałych w związku z: poświadczaniem nieprawdy, podstępem, wymuszeniem, szantażem, przywłaszczeniem, niszczeniem, usuwaniem, ukrywaniem, przerabianiem lub podrabianiem dokumentów lub znaków identyfikacyjnych, wprowadzeniem w błąd lub wykorzystaniu pozostawiania w błędzie;
 - 6) powstałych w sprzęcie elektronicznym i komputerowym z innych przyczyn niż jego zniszczenie lub uszkodzenie;
 - 7) powstałych w pojazdach szynowych, jednostkach pływających i statkach powietrznych.
5. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 3 **OWU**.
6. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 4 – SZKODY W MIENIU RUCHOMYM PRZYJĘTYM W CELU WYKONANIA USŁUGI

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe** w mieniu ruchomym przekazanym **Ubezpieczonemu** w celu wykonania na tym mieniu usługi: naprawy, obróbki, czyszczenia, serwisu, załadunku, wyładunku lub innej podobnej usługi, powstałe od chwili przyjęcia przez **Ubezpieczonego** tego mienia od zlecniodawcy usługi do chwili jego wydania zlecniodawcy.
 2. W przypadku **Szkieł rzeczowych** w pojazdach (w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym), polegających na utracie pojazdu, jego części składowych lub wyposażenia, ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana przy spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) pojazd był przechowywany w zamkniętym pomieszczeniu lub na ogrodzonym placu, który pozostaje oświetlony w porze nocnej;
 - 2) miejsce, w którym znajdował się pojazd, było objęte stałym dozorem fizycznym lub całodobowym monitoringiem wyposażonym w kamery z podglądem miejsca postoju pojazdu i rejestracją zapisu.
- Ubezpieczony** obowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili dowiedzenia się o utracie pojazdu, powiadomić o tym zdarzeniu policję. W razie naruszenia tego obowiązku przez **Ubezpieczonego** z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa **Ubezpieczyciel** może zmniejszyć odszkodowanie w takiej części, w jakiej naruszenie przyczyniło się do zwiększenia **Szkieł** lub uniemożliwiło **Ubezpieczycielowi** ustalenie skutków i okoliczności **Wypadku**.
3. W razie wątpliwości w ustaleniu, w oparciu o postanowienia umowy zawartej przez **Ubezpieczonego** z **Poszkodowanym**, czy przedmiotem naprawy, obróbki, czyszczenia, serwisu lub innych podobnych czynności jest cała rzecz, czy jej część, za przedmiot tych czynności uznaje się możliwą do wyodrębnienia pod względem

funkcjonalnym lub konstrukcyjnym część rzeczy poddaną obróbce, naprawie lub innym usługom.

4. Szkody powstałe w czasie przechowywania mienia przyjętego w celu wykonywania usługi (tj. od chwili przyjęcia przez **Ubezpieczonego** mienia od zleceniodawcy usługi do chwili rozpoczęcia wykonywania usługi oraz od chwili zakończenia wykonywania do chwili jego wydania zleceniodawcy) są objęte ochroną przy spełnieniu łącznie następujących warunków: przechowywanie ma jedynie charakter pomocniczy, towarzyszy wykonaniu usługi i jest niezbędne do jej wykonania.
5. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo **Szkód**:
 - 1) w **Wartościach pieniężnych**, dziełach sztuki, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich;
 - 2) we wszelkiego rodzaju dokumentach;
 - 3) polegających na: podmiianie, brakach inwentarzowych mienia, a także **Szkód** powstałych w związku z: poświadczaniem nieprawdy, podstępem, wymuszeniem, szantażem, przywłaszczeniem, niszczeniem, usuwaniem, ukrywaniem, przerabianiem lub podrabianiem dokumentów lub znaków identyfikacyjnych, wprowadzeniem w błąd lub wykorzystaniu pozostawiania w błędzie;
 - 4) w sprzęcie elektronicznym i komputerowym powstałe z innych przyczyn niż jego zniszczenie lub uszkodzenie.
6. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 4 **OWU**.
7. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 5 – NAJEM RUCHOMOŚCI

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową na **Szkody rzeczowe** w ruchomościach użytkowanych przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu albo innego tytułu prawnego o podobnym charakterze.
2. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo **Szkód**:
 - 1) polegających na utracie rzeczy wraz z utraconymi korzyściami i innymi stratami będącymi następstwem utraty rzeczy;
 - 2) w pojazdach w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym;
 - 3) w maszynach i urządzeniach budowlanych;
 - 4) w pojazdach szynowych, jednostkach pływających i statkach powietrznych;
 - 5) w dziełach sztuki, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich;
 - 6) wynikłych z normalnego zużycia rzeczy.
3. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosownie §7 ust. 1 pkt 5 **OWU**.
4. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 6 – ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRODUKT

§1

POŁĄCZENIE LUB ZMIESZANIE PRODUKTU PRZETWORZENIE LUB DALSZA OBRÓBKĄ PRODUKTU

Ubezpieczyciel rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe** i **Czyste straty finansowe** poniesione przez **Poszkodowanego** wskutek wadliwości jego wyrobu finalnego, przez który dla celów niniejszej klauzuli rozumie się wyrób powstały w wyniku:

- 1) trwałego (tj. którego odwrócenie jest niemożliwe z przyczyn technicznych lub ekonomicznie nieuzasadnione) połączenia lub zmieszania wadliwego **Produktu** z innymi rzeczami lub
 - 2) dalszej obróbki lub przetworzenia wadliwego **Produktu**;
- z zastrzeżeniem, że w tym zakresie ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie roszczenia **Poszkodowanego** o pokrycie:
- a) kosztów poniesionych na wytworzenie wyrobu finalnego, w tym wartości rzeczy połączonych lub zmieszanych z **Produktem** w celu wytworzenia wyrobu finalnego, pomniejszonych o cenę nabycia **Produktu**;
 - b) prawnie wymaganych lub ekonomicznie uzasadnionych kosztów modyfikacji, usunięcia wady lub zmiany przeznaczenia wyrobu finalnego;
 - c) **Czystych strat finansowych** powstałych bezpośrednio w wyniku braku możliwości zbycia wyrobu finalnego lub możliwości jego zbycia wyłącznie po obniżonej cenie. **Ubezpieczyciel** nie pokrywa jednakże **Szkody** w części stanowiącej stosunek ceny nabycia **Produktu** do ceny sprzedaży wyrobu finalnego, jakiej **Poszkodowany** mógł w uzasadniony sposób oczekiwać w przypadku zbycia wyrobu finalnego w stanie niewadliwym;

- d) kosztów wysortowania wyrobów niewadliwych spośród wyrobów finalnych;
- e) kosztów wysortowania wadliwych **Produktów** spośród dostarczonych **Poszkodowanemu Produktów**, które nie zostały jeszcze trwale połączone lub zmieszane bądź nie zostały jeszcze poddane dalszej obróbce lub przetworzeniu;
- f) kosztów ponownego przygotowania linii produkcyjnej do wznowienia produkcji, wynikających z konieczności wstrzymania produkcji bezpośrednio na skutek realizacji procesu wytwarzania wyrobu finalnego.

§2

USUNIĘCIE I ZASTĄPIENIE PRODUKTU

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Czyste straty finansowe** poniesione przez **Poszkodowanego** wskutek zamontowania, zainstalowania, naniesienia bądź ułożenia wadliwego **Produktu**, z zastrzeżeniem, że w tym zakresie ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie roszczenia **Poszkodowanego** o pokrycie kosztów:
 - 1) odszukania wadliwego **Produktu**;
 - 2) czynności demontażu, odinstalowania, usunięcia, odsłonięcia wadliwego **Produktu** oraz kosztów czynności montażu, instalacji, umocowania, naniesienia, ułożenia **Produktu** niewadliwego, w tym kosztów:
 - a) podróży, noclegów, diet, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych – do wysokości 10% podlimitu sumy gwarancyjnej określonego dla niniejszej klauzuli;
 - b) rusztowań, dźwigów, innych urządzeń i sprzętu;
 - 3) ponownej dostawy **Produktu** niewadliwego, pomniejszonych o koszty pierwotnej dostawy **Produktu**;
 - 4) wysortowania **Produktów** wadliwych spośród dostarczonych **Poszkodowanemu Produktów**, które nie zostały jeszcze zamontowane, zainstalowane, umocowane, naniesione, ułożone – do wysokości 10% podlimitu sumy gwarancyjnej określonego dla niniejszej klauzuli.
2. Jeżeli w celu zapobieżenia następstwom wady **Produktu** zamiast czynności wymienionych w §2 ust. 1 pkt 1 lit. b lub c niniejszej klauzuli można wykonać inne ekonomicznie uzasadnione czynności zastępcze, w tym naprawę **Produktu**, ochrona ubezpieczeniowa pokrywa koszty takich czynności zastępczych przy spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) czynności zastępcze zostały wcześniej uzgodnione z **Ubezpieczycielem**;
 - 2) **Poszkodowany** mógłby skutecznie żądać od **Ubezpieczonego** dokonania czynności wymienionych w §2 ust. 1 pkt 1 lit. b lub c niniejszej klauzuli;

oraz z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność **Ubezpieczyciela** jest ograniczona do wysokości kosztów, jakie **Ubezpieczyciel** byłby zobowiązany pokryć w ramach czynności wskazanych w §2 ust. 1 pkt 2 lit. b lub c niniejszej klauzuli.
3. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie, o którym mowa w §2 ust. 1 pkt 1 niniejszej klauzuli, obejmuje również koszty poniesione przez **Poszkodowanego** w wyniku ekonomicznie uzasadnionego powierzenia wykonania czynności wymienionych w §2 ust. 1 pkt 1 lit. a-c niniejszej klauzuli **Ubezpieczonemu**, pomniejszone o kwotę stanowiącą marżę **Ubezpieczonego**.
4. Jeżeli **Ubezpieczony** sam zamontował, zainstalował, naniósł bądź ułożył wadliwy **Produkt** lub też czynności te zostały wykonane na jego rachunek, zlecenie, według jego instrukcji lub pod jego nadzorem, ochrona ubezpieczeniowa nie jest świadczona, chyba że **Ubezpieczony** wykaże, iż przyczyną **Szkody** była wyłącznie wada **Produktu**, a nie jego montaż, instalacja, naniesienie, ułożenie, wadliwe instrukcje lub uchybienia w nadzorze.

§3

W odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w niniejszej klauzuli, za moment zajścia **Wypadku** uznaje się:

- 1) moment, w którym rozpoczęto łączenie lub mieszanie wadliwego **Produktu** z innymi rzeczami;
- 2) moment, w którym rozpoczęto dalszą obróbkę lub przetwarzanie wadliwego **Produktu**;
- 3) moment, w którym rozpoczęto montowanie, instalowanie, mocowanie, układanie wadliwego **Produktu**.

§4

W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo roszczeń:

- 1) innych niż wskazane w §1 i 2 niniejszej klauzuli, w szczególności roszczeń o pokrycie szkód następstwych, roszczeń o pokrycie kosztów stanowiących zapłatę za wadliwy **Produkt**, jak również kosztów stanowiących zapłatę za ponowny zakup **Produktu** pozbawionego wad;
- 2) wynikających z opóźnień jakiegokolwiek rodzaju;
- 3) wynikających z wad prawnych, naruszenia praw własności intelektualnej, naruszenia licencji;
- 4) **Podmiotów powiązanych**;
- 5) wzajemnych pomiędzy **Ubezpieczonymi**.

§5

1. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §6 ust. 1 pkt 1, §6 ust. 2 pkt 1 i §7 ust. 1 pkt 6 **OWU**.
2. Pozostałe postanowienia **OWU** niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 7 – WADLIWE ETYKIETY LUB OPAKOWANIA

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe i Czyste straty finansowe** poniesione przez **Poszkodowanego** wskutek wadliwości etykiet lub opakowań będących **Produktem** (w tym wadliwości kodu kreskowego znajdującego się na etykiecie lub opakowaniu) przeznaczonych do oznaczenia lub opakowania wyrobów **Poszkodowanego**, z zastrzeżeniem, że w tym zakresie ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie roszczenia **Poszkodowanego** o pokrycie:
 - 1) kosztów ustalenia i wysortowania:
 - a) wadliwych etykiet, które nie zostały jeszcze umieszczone na wyrobach **Poszkodowanego**;
 - b) wadliwych opakowań, w które jeszcze nie opakowano wyrobów **Poszkodowanego**;
 - c) wyrobów **Poszkodowanego**, na które naniesiono wadliwe etykiety;
 - d) wyrobów **Poszkodowanego**, które zostały opakowane w wadliwe opakowania;
 - 2) kosztów usunięcia wadliwych etykiet z wyrobów **Poszkodowanego** i umieszczenia niewadliwych etykiet na tych wyrobach, z zastrzeżeniem, że z odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wyłączone pozostają koszty niewadliwych etykiet włącznie z kosztami ich dostawy;
 - 3) kosztów przepakowania (w tym przelania, przesypania itp.) już opakowanych wyrobów **Poszkodowanego** do niewadliwych opakowań, z zastrzeżeniem, że z odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wyłączone pozostają koszty niewadliwych opakowań włącznie z kosztami ich dostawy;
 - 4) **Szkoł rzeczowych** powstałych w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia wyrobów **Poszkodowanego**, które nastąpiło wskutek naniesienia na nie wadliwych etykiet lub opakowania je w wadliwe opakowania;
 - 5) kosztów naniesienia wadliwych etykiet na wyroby **Poszkodowanego** lub opakowanie wyrobów **Poszkodowanego** w wadliwe opakowania, poniesionych przez **Poszkodowanego** przed stwierdzeniem wadliwości etykiet lub opakowań, z zastrzeżeniem, że:
 - a) odpowiedzialność **Ubezpieczyciela** obejmuje te koszty wyłącznie w sytuacji, gdy podjęcie działań, o których mowa w pkt 2 i 3 niniejszego ustępu, jest nieuzasadnione ekonomicznie lub niemożliwe z przyczyn technicznych;
 - b) z odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wyłączone pozostają koszty wadliwych etykiet oraz wadliwych opakowań włącznie z kosztami ich dostawy;
 - 6) **Czystych strat finansowych** spowodowanych bezpośrednio tym, że wyroby **Poszkodowanego**, na które naniesiono wadliwe etykiety lub które opakowano w wadliwe opakowania, nie mogły zostać zbyte lub mogły zostać zbyte tylko po obniżonej cenie ze względu na wadliwość etykiet lub opakowań. **Ubezpieczyciel** nie pokrywa jednakże **Szkody** w części stanowiącej stosunek ceny nabycia etykiety lub opakowania do ceny sprzedaży wyrobu **Poszkodowanego**, jakiej **Poszkodowany** mógł w uzasadniony sposób oczekiwać w przypadku zbycia swojego wyrobu w stanie niewadliwym.
2. W odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w niniejszej klauzuli, za moment zajścia **Wypadku** uznaje się moment umieszczenia po raz pierwszy wadliwej etykiety na wyrobie **Poszkodowanego** lub moment pierwszego opakowania wyrobu **Poszkodowanego** w wadliwe opakowania.
3. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo:
 - 1) **Szkoł** wynikających z produkcji lub kopiowania przez **Ubezpieczonego** master-filmu dla kodu kreskowego;
 - 2) **Szkoł** powstałych, gdy – z powodu niewystarczającej wielkości, niewystarczającego kontrastu pomiędzy strefą jasną i paskami kodu, nieodpowiedniego materiału podstawowego albo nieodpowiedniego umieszczenia – kod kreskowy nie jest czytelny dla kas-skanerów;
 - 3) roszczeń innych niż wskazane w ust. 1 niniejszej klauzuli, w szczególności roszczeń o pokrycie szkód następnych, roszczeń o pokrycie kosztów stanowiących zapłatę za wadliwy **Produkt**, jak również koszty stanowiące zapłatę za ponowny zakup **Produkту** pozbawionego wad;
 - 4) roszczeń wynikających z opóźnień jakiegokolwiek rodzaju;
 - 5) roszczeń wynikających z wad prawnych, naruszenia praw własności intelektualnej, naruszenia licencji;
 - 6) roszczeń **Podmiotów powiązanych**;
 - 7) roszczeń wzajemnych pomiędzy **Ubezpieczonymi**.
4. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §6 ust. 1 pkt 1, §6 ust. 2 pkt 1 i §7 ust. 1 pkt 7 **OWU**.

5. Pozostałe postanowienia **OWU** niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 8 – KLAUZULA MASZYNOWA

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe i Czyste straty finansowe** powstałe wskutek wadliwości rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce z użyciem **Maszyn**, poniesione przez **Poszkodowanego** będącego użytkownikiem tych **Maszyn**, z zastrzeżeniem, że:
 - 1) dla celów niniejszej klauzuli przez „**Maszyny**” rozumie się maszyny i urządzenia (w tym maszyny i urządzenia z zakresu techniki sterowania, pomiaru, automatyki oraz formy i narzędzia) i ich części wytworzone, **Wprowadzone do obrotu**, dostarczone, zamontowane, naprawione, serwisowane lub konserwowane przez **Ubezpieczonego**;
 - 2) w tym zakresie ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie roszczenia **Poszkodowanego** o pokrycie:
 - a) kosztów poniesionych na wytworzenie, przetworzenie lub obróbkę rzeczy z użyciem **Maszyn**, w tym wartości tych rzeczy oraz materiałów użytych do ich wytworzenia, przetworzenia lub obróbki;
 - b) prawnie wymaganych lub ekonomicznie uzasadnionych kosztów modyfikacji, usunięcia wady bądź zmiany przeznaczenia wadliwych rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce z użyciem **Maszyn**;
 - c) **Czystych strat finansowych** powstałych bezpośrednio w wyniku braku możliwości zbycia lub możliwości zbycia wyłącznie po obniżonej cenie wadliwych rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce z użyciem **Maszyn**;
 - d) kosztów ponownego przygotowania linii produkcyjnej do wznowienia produkcji wynikających z konieczności wstrzymania produkcji bezpośrednio na skutek użycia **Maszyn**;
 - e) kosztów wysortowania rzeczy niewadliwych spośród rzeczy wytworzonych, przetworzonych lub poddanych obróbce przy użyciu **Maszyn**.
2. W odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w niniejszej klauzuli, za moment zajścia **Wypadku** uznaje się moment, w którym rozpoczęto wytwarzanie, przetwarzanie lub obróbkę rzeczy z użyciem **Maszyn**.
3. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo roszczeń:
 - 1) innych niż wskazane w ust. 1 pkt 2 niniejszej klauzuli, w szczególności roszczeń o pokrycie szkód następnych;
 - 2) wynikających z opóźnień jakiegokolwiek rodzaju;
 - 3) wynikających z wad prawnych, naruszenia praw własności intelektualnej, naruszenia licencji;
 - 4) **Podmiotów powiązanych**;
 - 5) wzajemnych pomiędzy **Ubezpieczonymi**.
4. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 8 **OWU**.
5. Pozostałe postanowienia **OWU** niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 9 – CZYSTE STRATY FINANSOWE

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Czyste straty finansowe**, w tym na **Czyste straty finansowe** polegające na ograniczeniu lub braku możliwości korzystania z rzeczy lub z mediów niebędące skutkiem **Szkody rzeczowej** lub **Szkody osobowej**.
2. W uzupełnieniu pozostałych wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności **Ubezpieczyciela** wskazanych w **OWU** ochrona ubezpieczeniowa udzielana na mocy niniejszej klauzuli nie obejmuje dodatkowo **Czystych strat finansowych** powstałych w związku z:
 - 1) **Produktem**;
 - 2) wadliwością wykonanej pracy lub usługi;
 - 3) inwestowaniem, w tym obrotem papierami wartościowymi, a także w związku ze stosowaniem finansowych instrumentów pochodnych, w tym kontraktów terminowych, opcji, warrantów, obligacji zamiennych, obrotem nieruchomości, transakcjami pieniężnymi, kredytowymi, ubezpieczeniowymi, leasingowymi lub podobnymi transakcjami, wszelkiego rodzaju płatnościami, prowadzeniem kasy, sprzeniewierzeniem;
 - 4) przekroczeniem terminów, niepodjęciem pracy, niedotrzymaniem harmonogramów robót;
 - 5) niedostarczeniem lub dostarczeniem o niewłaściwych parametrach: energii elektrycznej, gazu, pary, wody, energii cieplnej;
 - 6) niedostarczeniem lub dostarczeniem o niewłaściwych parametrach danych elektrycznych, w tym dostępu do sieci internetowej, świadczeniem usług hostingowych, dzierżawą serwera;

- 7) niedostarczeniem rzeczy lub dostarczeniem rzeczy niezgodnej z umową;
 - 8) przekroczeniem kosztorysów lub nieprawidłowym sporządzeniem kosztorysów;
 - 9) popełnieniem czynów nieuczciwej konkurencji, stosowaniem nieuczciwych praktyk rynkowych, naruszeniem przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (w tym w szczególności: naruszeniem prawa antymonopolowego, stosowaniem praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, posługiwaniem się nie- dozwolonymi postanowieniami umownymi);
 - 10) naruszeniem praw pracowniczych;
 - 11) projektowaniem i administracją systemami informatycznymi, przetwarzaniem danych, racjonalizacją, automatyzacją;
 - 12) niezgodnym z prawem działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej;
 - 13) lokalizacją wad lub usterek;
 - 14) naruszeniem danych osobowych, w tym w ramach administrowania danymi osobowymi lub ich przetwarzania;
 - 15) projektowaniem, kierowaniem budową lub robotami budowlanymi, opiniowaniem, kontrolą, doradztwem, planowaniem, wyceną, kalkulacją, oceną jakiegokolwiek ryzyka;
 - 16) **Emisją substancji niebezpiecznych**;
 - 17) odwołaniem imprezy;
 - 18) pełnieniem u **Ubezpieczonego** funkcji członka zarządu lub innych organów zarządzających lub członka rady nadzorczej lub innych organów nadzorczych, a także udzielaniem porad, poleceń, nadzorem, kierowaniem lub zarządzaniem innym podmiotem niż **Ubezpieczony**.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również:
- 1) roszczeń **Podmiotów powiązanych**;
 - 2) roszczeń wzajemnych pomiędzy **Ubezpieczonymi**.
4. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 9 **OWU**.
5. Pozostałe postanowienia **OWU** niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

KLAUZULA nr 10 – SZKODY WYRZĄDZONE WSKUTEK NIEDOSTARCZENIA ENERGII LUB DOSTARCZENIA ENERGII O NIEWŁAŚCIWYCH PARAMETRACH

1. **Ubezpieczyciel** rozszerza ochronę ubezpieczeniową o **Szkody rzeczowe i Szkody osobowe**, wyrządzone wskutek niedostarczenia energii lub dostarczenia energii o niewłaściwych parametrach przez **Ubezpieczonego** będącego wytwórcą energii, operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego energii (albo przez osoby działające w jego imieniu lub na jego rachunek).
2. Niniejsza klauzula wyłącza – wyłącznie w zakresie z niej wynikającym – stosowanie §7 ust. 1 pkt 10 **OWU**.
3. Pozostałe postanowienia **OWU**, niezmienione wyraźnie niniejszą klauzulą, zachowują swoją moc i mają także zastosowanie do zakresu ochrony ubezpieczeniowej regulowanego niniejszą klauzulą.

Jeśli czynności dystrybucyjne w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia wykonuje pracownik InterRisk, pracownik otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie zasadnicze lub zasadnicze oraz zmienne uwzględnione w kwocie składki ubezpieczeniowej.

W przypadku gdy czynności dystrybucyjne w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia wykonuje agent ubezpieczeniowy, agent jest zobowiązany poinformować klienta o charakterze otrzymywanego wynagrodzenia, a w przypadku gdy honorarium jest płacone bezpośrednio przez klienta – o jego kwocie.